

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nie prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravništvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Ljudstvo govori.

Občinske volitve so se začele. Dasi pri sestavljanju kandidatnih list prav veliko odločujejo gospodarski razlogi, krajevne razmere, osebne mržnje itd., vendar se tudi v glavnem pri občinskih volitvah hoče poudariti velika politična smer, ki jo ljudstvo hoče.

In občinske volitve, ki se vršijo sedaj po Sloveniji, so že v prvih začetkih pokazale, da je ljudstvo trdno odločeno do zadnjega braniti avtonomijo občine ter vedno bolj neizprosno v zahtevi, da Slovenci ne odnehajo prej, dokler ne dosežemo avtonomije, ki nam bo dala v skupnem okviru Jugoslavije samostojen postavodajalen pokrajinski zbor, samostojne finance in lastno, ljudstvu odgovorno upravo.

V nedeljo so se vršile občinske volitve v ljubljanski okolici in v kamniškem okraju. Izidi so za SLS naravnost sijajni. Ugotavljamo sledeče:

1. Iskarioti slovenskega ljudstva se niso skoro nikjer upali pokazati pod imenom lastne stranke: jugoslovanske demokratske stranke, to je liberalne. Temveč so se povsod skušali uriniti pod nedolžnimi imeni »gospodarskih«, »kmetijskih«, »delavskih«, »naprednih«, »združenih« list ter uporabljali krajevne spore in osebne mržnje v svoje korist. Kljub temu so do tal pegoreli. Prav mnogo jim je k temu pomagala Orjuna s svojim razbojniškim nastopom v Trbovljah in v Ljubljani. Belgrajski centralizem združen s korupcijo je v nedeljo zopet doživel strašno obsodbo. In mi moramo biti tega veseli. Zakaj vsak udarec oslabi njegovo moč in čeprav vemo, da je bilo in bo še treba mnogo teh udarcev, preden se bo zrušil, vendar vemo, da bo eden zadnji, pod katerim bo izdihnil svoje rokovnjaško življenje.

2. Samostojneži so pri teh volitvah skoro popolnoma izginiti. Deloma so ostali doma, ker niso mogli sestaviti svojih list, deloma so šli z raznimi strankami, ki so proti SLS. Izdajstvo nad slovenskimi kmeti, ki so ga učinili samostojneži s svojim glasovanjem za centralizem, se vedno bolj maščuje nad njimi. Vrhu tega nimajo nobenih voditeljev, nobene organizacije in nobene nesebične požrtvovalnosti. Samo-

stojna stranka med Slovenci — je bila. Žerjav jo je rodil s stotisoči, ljudstvo jo je pokopalo.

Ljubljana proti nasilju.

V soboto zvečer je Ljubljana tako glasno protestirala proti liberalnemu nasilju in Orjuni, da je morala vlada mobilizirati veliko množico varnostnih čet, ki so zastražile ulice in zlasti Jutrovo tiskarno, da se je izbruh ljudske volje in odločnosti obdržal v pravih mejah. Ko bi pokazala vlada isto skrb v Trbovljah, ne bi bilo žalostnih dogodkov.

Za soboto zvečer je Zveza delovnega ljudstva, večina v ljubljanskem občinskem svetu sklicala sejo, da se posvetuje, ali naj se vložijo priziv proti razpustu občinskega sveta ali ne. Obenem pa se je sklical protestni shod v hotelu »Union«. Shod pa je policija dve uri pred otvoritvijo prepovedala, in tako se je zbrala ogromna množica ljudstva na ljubljanskih ulicah, ki je klicala: Dol »Jutro«, dol Orjuna. Liberalci in Orjunci so se skrili po domovih, celo vse liberalne kavarne so bile prazne. Šele ponoči so zopet prišli Orjunci ter v velikih gručah napadali posamezne neoborožene osebe.

Pri seji občinskega sveta so govorili podžupan dr. Stanovnik, socialist Tokan in komunist Makuc. Govorili so zelo ostro proti razpustu občinskega sveta ter predlagali, da se priziv ne vložijo, ker vedo, da pri današnjih razmerah ne bi bil ugodno rešen.

POZOR:

Modna in manufakturna trgovina nudi vse spomladanske potrebščine za MOŠKE, ŽENSKÉ, KROJACE in ŠIVILJE, razne VENCE in CVETLICE, OPREME za neveste in novorojenčke. — Velika izbira ženskih RUT in NOGAVIC.

„**POD VELBOM**“
LJUBLJANA, Stari trg št. 3.

V vsako hišo „Domoljuba“!

Bogokletno pisanje.

Svobodomiselno časopisje, ki mu danes pri nas prednjačijo Jutro, Slovenski narod in Domovina, nadaljuje zagrizen boj proti katoliški veri, cerkvi, duhovščini in vsemu delu, ki se ravna po katoliških načelih. To smo v Domoljubu že večkrat jasno dokazali. Vedno bomo opozarjali na te liste in njihovo divjanje.

1. Kako napadajo vero?

Na zvite način, kakor so jih pač zmogni svobodomiselci in framasoni, poskušajo izpodkopati v ljudeh versko prepričanje. Zdaj napadajo sv. očeta in pravijo, da je sovražnik našega naroda; drugič zopet po svoje razlagajo kakšne njegove odloke in dolžijo našo slovensko duhovščino, da se ne ravna po njih; zdaj stavijo našim škofom za zgled kake škofo iz drugih držav, češ poglejte, kako so ti škofje dobri državljani, a nikoli ne priznavajo velikih del, ki jih naši domači škofje napravijo, ampak takrat imajo vse za hinavce, ki se samo hlinijo, da ljubijo svoj narod. Včasih tudi bolj očitno napadejo kako versko resnico, drugič pa zopet prikrito pišejo kake članke, v katerih modrijansko postavljajo za nepobitro znanstvenost resnico nekaj, kar nasprotuje katoliškemu prepričanju (n. pr. tolikokrat beremo v teh listih, da se je človek razvil iz živali, iz opice (Slov. narod, 1. jun.). Drugič pa zopet smešijo verske obrede v raznih podlistkih ali zabavnih pripovedi.

2. Smešenje cerkvenih navad in obredov.

Naravnost ostudno je, kakor je smesilo Jutro v nekem svojem podlistku velikonočne procesije in jih proglašalo za hinavstvo. Gnusiti se mora poštemu človeku, čeprav ni posebno goreč kristjan, kako se Slovenski narod (1. 6. t. 1.) norčuje iz svetega leta.

Tako-le umazano norčevanje prihaja v svobodomiselni časopis: »Kebrovó leto da je zadnja postaja na križevem potu in da bo prihodnje leto sveto«. »V priliki ne bo več svetnikov in svetnic in nihče ne bo praznoval godu temveč bo vsa rdeča in god bodo imeli vsi ljudje hkratu celo leto. Svetniki so namreč le-

NOVICAR

seni in ne pomagajo nič, zato jih je treba zbrati vkupe da prosijo za nas in našo dečo. Po zemlji bodo hodile same procesije. Visoka odlikovanja in križci se odpravijo in umaknejo škapulirjem z rožnim vencem... Brez procesij ni dežja, brez dežja ne raste trava in ne rodi žito, brez solidarnosti in enotne fronte vseh svetnikov in svetnic božjih ni božje pomoči in brez vesoljne odveze vseh grehov, ki jo namerava pokloniti mati cerkev prihodnje leto sestradanim trpinom, ne more biti blagoslova v hiši, ne polne skledke kislega zelja na mizi. Tako so sklenili sveti oče v Rimu rešiti človeški rod vsega hudega in strašnega pogina. Da, si je mislila kronika domov grede, sveto leto in oče sveti — le trpini so na tem svetu prokleti.«

3. Ali ni to židovska nesramnost?

Na tak način smešiti katoliške verske obrede in cerkvene navade znajo le kakšni zelo propadli židovski listi. Ali kaže list, ki take sramotilne spise priobčuje, le količkaj spoštovanja do versko-cerkvenih obredov, ki izražajo tudi na zunaj našo trdno vero v Boga v božjo previdnost in našo odvisnost od Boga. Ali ni najgrša hinavščina in laž, če potem ta list kdaj zatrjuje, da spoštuje vero, da se še baha, da je še bolj za vero kakor pa katoliška cerkev in njena duhovščina in da celo hoče vero proti njim braniti. Tisti list, ki sam tolikrat zagovarja predvsem gospodarstvo bogatašev, pa očita cerkvi da za reveže nič ne stori kakor kvečjemu da jih tolaži z raznimi obljubami. Vsak lahko vidi in vsak poštenjak tudi prizna, da so cerkev in njena duhovščina neizmerno veliko storile za reveže in bo tudi vedno storila, kar bo mogla, ker je to njena naloga! Vsak izmed nas lahko zabrusi temu časnikarju v obraz, da vedomo laže če trdi, da se raz prižnice nikdar ne oznanja darovanje za reveže« (Slov. narod 6. jun. 1924). Če bi le hotel oči odpreti in priznati bi moral, da cerkev v enem letu stori več za reveže kakor pa je združeno svobodomiselnost storilo v vseh časih in vseh krajih.

Če krščanski list imenuje rovanje in nečedno delovanje kakšnega svobodomišelnega voditelja s-pravim imenom, tedaj je užaljenost in jeza neizmerno velika. Za kristalnočiste in najpoštenejše može in največje dobrotnike jih proglašajo. Čisto navadne ubijalce slavijo kot narodne mučenike, svetnike katoliške cerkve pa, ki so človeštvu vzor poštenega in presebičnega življenja in so se mnogi izmed njih popolnoma žrtvovali za reveže zapuščene od celega sveta, te pa imajo za prenapeteže, bolne in neumne ljudi in jih smešijo.

MLINAR

ki se razume na vsa opravila v manjšem mlínu SE IŠČE. Ponudbe z navedbo zahtev in dosedanjega službovanja na upravo «Domoljuba» pod «MLINAR štev. 3481» do 27. junija 1924.

Iščem deklo pošteno in zdravo, za vsa hišna dela. Snažnost predpogoji. Nastop 1. julija. — Ponudbe na upravo «Domoljuba» pod «STALNO MESTO štev. 3465».

d Prihodnjo nedeljo, dne 22. junija, je v Sloveniji treznostni dan. »Sveta vojska« je pred par meseci razposlala pozive, naj se ustanovijo, ozir. poživijo naše treznostne organizacije. Nekateri so se odzvali, drugi še ne. Prosimo znova: Porabite treznostni dan v to, ustanovite ali poživite treznostne odseke ter sporočite to »Sveti Vojski« v Ljubljani.

d Na Limbarski gori pri Moravčah priredi Kmetška zveza za politični okraj Kamnik v nedeljo, 22. junija ob 10 vsakoletni tabor. Poročajo poslanci. Pridite v obilnem številu.

d Sokoli prestopajo v Orjuno. Treznejši in pošteni sokoli, katerih je pa žal vedno manj, z žalostjo gledajo propadanje sokolstva na korist Orjuni, v kateri se je zbralo med drugimi tudi že dokaj zločinskih elementov. Ko bo Orjuna propadla — in to je samo vprašanje časa, ker se družba takih ljudi nikdar ne drži daljšo dobo — tudi sokolstva ne bo več, da bi se o njem moglo resno govoriti. Za to se bodo imeli zahvaliti sokoli Orjuncem. — Nam je to prav.

d Orožje deli vlada svojim pristašem zlasti v Macedoniji kot pripravo na volitve. Ideja je hujša kot orožje in človekov odpor vstrajnejši kot batina. Zato so zastopali vsi upi.

d Orjuna je dobila državne podpore 200.000 Din iz žepa davkoplačevalcev. — Ljudje, ki so lansko leto trpeli ogromno škodo po povodnji, pa še sedaj, kolikor je nam znano, niso dobili državne podpore, da si plačujejo visoke davke.

d Zlato poroko sta prav slovesno obhajala na bikoštni pondeljek Janez Konečnik in njegova žena Neža na Lepi njivi pri Mozirju. Akoravno je že lani poteklo 50 let, kar sta nastopila zakonski stan, sta vendar še vedno krepka in zdrava. Zlatemu ženinu in nevesti želimo še dosti srečnih let!

d Redko slavlje. Dne 8. t. m. slavita v Kamni Gorici na Gorenjskem, Franc in Marija Marinko svojo zlato poroko v krogu širše družine (30 oseb). Jubilarita sta kremeniti gorenjski korenini, ter čila in zdrava; ter jima kličemo, naj ju Bog ohrani še mnogo lepih let!

d Kakršno življenje, taka smrt. — Našli so umorjeno truplo slovenskega fašista Antona Gorela (Kusa) dne 1. junija jutraj na cesti pod št. Petrom v piranski okolici v Istri. Svoje precejšnje premoženje je zapravljjal z nepotrebnimi pravdami. Med sosedi je delal vedne prepire. Delo mu je bilo zoprno. Ustanovil je l. 1921 »škvadro« slovenskih fašistov in se vedno bahal, da mu je ljubša fašistovska karabinka kot vsa Jugoslavija. Zaukazal je oblastno, da mora kanonik M. Škerbec, dekan v Kerkavcih, na velikonočni ponedeljek l. 1921 v podružnici slovesno maševati za fašiste in jim pridigovati italijansko, češ da oni sedaj ukazujejo tudi papežu in škofu.

Ker se mu ni ugodilo, je povzročil 11. aprila 1921 napad 40 oboroženih fašistov na župnišče, ki so dekana za uho bili, suvali, pretepali in s karabinkami nanj streljali. — Nahujskani fašisti so pošteni kmetom zažgali seno in stočili vino po kletih, in so cel mesec ob nedeljah v župni cerkvi med javno službo božjo s samokresi čakali, da usmrte dekana, če spregovori le besedo slovensko. — Ljudstvo je jokalo, a hudobnež se je zunaj cerkve krohotal nezakovan. — Ker je nastopal povsod prenasilno, so ga fašisti l. 1923 izključili. — Sedaj je našel lastno smrt. — Sumi se, da so ga fašisti radi vednih preprirov usmrtili. »Kateri za meč prijemajo, bodo z mečem končani«, — so preroške besede Kristusove.

d Loterija. Dne 29. junija popoldne ob štirih bo v Salezijanskem zavodu na Rakovniku pri Ljubljani žrebanje velike loterije v korist svetišču Marije Pom. kristjanov. Žrebane številke se bodo potem objavile v raznih listih. Dobitkov je 1000 v vrednosti 50 tisoč dinarjev. Srečke — po 2.50 Din (10 kron) — se dobe pri »Vodstvu salez. sotrudištva na Rakovniku v Ljubljani«. Kdor jih želi pravočasno dobiti, naj takoj piše ponje. Ker je namen loterija vzvišen, se bo gotovo vsakdo z veseljem poslužil prilike.

d Umrli je na Suhi pri Kranju posestnik g. Jakob Basaj, oče g. dr. Jože Basaja, predsednika Orlovske podzveze. Pokojnik je dosegel visoko starost in je bil zvest somišljenik SLS. Svetila mu večna luč! Preostalim naše iskreno sožalje!

d Poskušen vlom v poštni urad. Iz Hrušice pod Ljubljano nam poročajo: Dne 13. t. m. ob 2 po polnoči so poskušali neznan tatovi vlomiti v tukajšnji poštni urad. Ko je hišni gospodar začul škripanje vrat, je planil iz postelje, da bi videl, kdo hoče s silo priti v hišo. Ko je stopil na prag, so jo uzmoviči popihali v temno noč. Domači so spustil dva psa z verige, ki sta takoj stekla v smeri proti gostilni, ki je stala odprta, a notri je bilo vse razmetano. Kakor je videti, so zlikovci šli samo za denarjem. Zato so vsekako skušali priti do plena v poštni sobi, a niso mogli izvršiti svoje črne nakane, ker jih je k sreči zaslišal gospodar ter preprečil tatvino.

d Umor na cerkvenem pragu. Kmetški fant Josip Repte v Malem Bregu v Bački je snubil Julijo Obrodina. Ta ga je pa zavrnila in se te dni poročila z drugim. Ko sta novoročenca po poroki prišla iz cerkve, ju je čakal Repte z nabitim revolverjem in oddal proti njima pet strelav. Julija se je zgrudila mrtva, njen mož je bil le lahko ranjen. Morilca so zaprli.

d Dopisov o blagoslovljenju novih zvonov prihaja toliko, da jih ni mogoče objavljati, posebno, ker so si popolnoma slični, deloma celo dobesedno. Zato naj dopisniki to vpoštevajo, zlasti ker smo lansko leto dobili mnogo priložb v tem oziru.

MED BRATI IN SESTRAMI.

† Dr. Nada Slavikova. 11. t. m. je po daljšem bolehanju umrla v starosti 29. let hčerka sloven. narodnega delavca v Primorju dr. Edvarda Slavika. Pokojna Nada je bila zdravnica v tržaški bolnici, razen tega je bila tudi zdravnica slovenske zasebne šole pri Sv. Jakobu, kjer je s požrtvovalno ljubeznijo skrbela za slovenske otroke. Preostalim iskreno sožalje, njej pa večni mir.

V Postojno je ob zadnjih binškošnih praznikih prišlo približno 20.000 ljudi. Od teh si je ogledalo Postojnsko jamo okrog 15.000 ljudi. Samo jamska pošta je odpravila nad 25.000 razglednic.

Dr. Wilfan. Par dni za dr. Besednjakom se je oglasil v rimski zbornici še drugi slovenski poslanec, dr. Wilfan. V svojem govoru je odločno pozval vlado, da naj predloži zbornici točen obračun o svoji politiki napram tujezičnim narodnostim v Italiji in da naj predloži za svojo manjšinsko politiko v bodoče natančen program. Dr. Wilfan je povdarjal, da je v interesu medsebojnega odkritosrčnega spoštovanja, da se slovan. manjšinam v novih ital. pokrajinah ne kratijo njihove narodnostne pravice. Kakor so svojčas ital. oblasti trdile, da je dobrobit peščice Italijanov v Dalmaciji v interesu Jugoslavije in Italije, prav tako in še bolj je v interesu obeh istih držav dobrobit Slovanov pod ital. krono.

Predilnica v Podgori bo postala veliko podjetje, ki bo zaposlovalo, ko bo dokončano, okrog 5000 delavskih moči. V podjetju bo stalo 2600 avtomatičnih stavev. Podjetje bo imelo oddelek pa prejo, tkalnico, barvilnico in mehanično delavnico. Lastnik podjetja je tržaška tvrdka Brumer. Pri vseh delih so z malimi izjemami zaposleni domačini.

VOJAŠKE ZADEVE.

Vprašanje: Moj najstarejši sin bo letos pozvan na nabor. Ali ima kot posestnikov sin za slučaj, da bo potrjen, pravico do skrajšanega roka, ker je to najstarejši sin in imam še druge sinove, od katerih drugi je star 17 let? Koliko časa bo moral služiti pri vojakih in ali je treba vložiti posebno prošnjo za skrajšani rok? A. P. P.

Odgovor: Vojni zakon določa: V družini, kjer je več sinov, služi prvenec skrajšan rok, ako izmed ostalih bratov ni še nobeden star 17 let, ko je prvenec potrjen. V rodbini, kjer ima prvenec mlajšega brata, ki pa je že 17 let ali več star, pa služi prvenec in še en brat polni rok, tretji pa služi skrajšan rok. V vašem slučaju bo služil prvenec polni rok, če je drugi sin že star 17 let. Prošnje za eventualne ugodnosti rekruta ni treba vlagati, dokler ta ni potrjen, ampak mora kar ustmeno prositi naborno komisijo ob priliki nabora.

Vprašanje. Prišel je na dopust mladenič, ki služi že 10 mesecev. Kam se je treba obrniti, da bi se mu dopust podaljšal. Kako je treba prošnjo kolkovati. — A. P. H.

Odgovor. Za podaljšanje dopusta se morate obrniti na poveljnika polka, pri katerem mladenič služi. Prošnjo je kolkovati s kolkom za 5 Din.

POLITIČNI ZAPISKI

NAŠIM ZAUPNIKOM NOVOMESKEGA OKRAJA!

Ali ste poučili volivce, katera skrinjica bo na voliščih naša? Če še niste tega storili, povejte našim, da je v Zagradcu naša skrinjica druga, v Trebnjem pa tretja. V vseh ostalih občinah je naša skrinjica prva in druga. — Preskrbite si v bližini volišča agitacijski lokal, kjer bodo dobivali agitatorji navodila, če bo treba kakega zapanca iti osebno iskat in pripeljat na volišče. Volivni imenik morate imeti v dveh prepisih: enega ima predstavnik naše skrinjice na volišču, eden mora biti v agitacijskem lokalu. Namestnik predstavnika naj izmenja svojega tovariša okoli 2. ure in vzame seboj imenik iz agitac. lokala, da more volivni odbor popoldne na podlagi imenika, v katerega je dopoldanski predstavnik zaznamoval vse one, ki so že volili, poskrbeti, da pridejo še zaostali. — Pazite dobro, da se ne bodo godile pri glasovanju nezakonitosti. Vsak slučaj kršenja vol. zakona ali volivne svobode mora priti po Vaši zahtevi v zapisnik. Za stare onemogle naše volivce preskrbite vozove. Tudi kolo vam bo dobro služilo pri agitacijskem poslu, kjer to dopušča teren, zato imejte v agitacijskem lokalu vsaj eno kolo na razpolago. — Naša parola bodi: Vsi naši na volišče!

pSprememba vlade. Radikali v Vojvodini in Črni gori se hudo puntajo prav posebno radi tega, ker sedi v vladi Pribičević, ki povsod odstranjuje iz uprave radikale in nastavlja svoje pristaše. Tudi slovenski radikali so zelo razburjeni radi imenovanja velikih županov, ki nista iz radikalnih vrst. Najbolj pa Pašiča skrbi dvor, ki ni zadovoljen z nekaterimi ministri. Zato skuša Pašič dotične ministre izriniti iz vlade, pa se gospodje ne premaknejo. Posebno Kojić, ki mu očitajo velike goljufije na račun države, se trdno prijemlje ministrskega stolčka.

p Velik Jugoslovan. Ljubljeneц velikega patriota dr. Žerjava in Orjune veliki župan Vilko Baltič se je pisal, ko je še hodil v šolo, Wilhelm Baltitsch. Dosledno — zakaj liberalcem je Culukafer iz Afrike ljubši kot Slovenec.

p Vse razpustiti. Liberalci na Slovenskem in Hrvatskem dobro vedo, da nimajo nič ljudi za seboj. Tudi Orjuna ni tako močna, da bi pomagala Iškarijotom na konja. Zato Pribičević misli, da bi bilo najboljšo, da se ljudem, ki ne razumejo iškarijotstva, prepove politični. Zato Pribičević predlaga, naj se Radičeva stranka razpusti. Nato bi se seveda razpustila tudi SLS. Z drugimi besedami: Hrvate in Slovence je sploh treba razpustiti in Pribičević ter Žerjav bosta mirno spala v zlatem velesrbskem naročju.

p Spada v družbo. Proti ministru Kojiću je radikalni poslanec Tadija Pantović dvignil obtožbo velikih goljufij na škodo države. (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

NAZNAMILA

n Iz novomeškega tajništva SLS. Volivni odbor SLS! Določite zaupnika, ki bo na dan volitev 29. junija prinesel točen rezultat volitve: število volivcev, število oddanih glasov za posamezno listo in število izvoljenih odbornikov vsake stranke. Poročila naj prinesejo zaupniki v tajništvo SLS (tiskarna Krajec). To velja posebno za one občine, ki nimajo v bližini telefonske postaje. Tajništvo bo odprto do 11 zvečer.

n Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Celju se je te dni preselilo v dosedanje prostore Ljudske posojilnice Celje, hotel Beli vol, I. nadstr. Naslov ostane torej neizpremenjen, ker se nahaja pisarna v sosednjih prostorih. Tajništvo daje kakor doslej tudi vnaprej brezplačno pojasnila v vseh davčnih, vojaških, pravnih, zapuščinskih, pokojniških in drugih zadevah. Obratujte se za nasvet na vaše tajništvo.

n Evarhistični shod v Grobljah pri Domžalah. V dne 12. in 13. julija t. l. bo v Grobljah pri Domžalah evarhistični shod za kamniško dekanijo. Pevska zveza bo po svojem okrožju sodelovala z vsemi svetnimi in cerkvenimi zbori pri sv. maši, procesiji in litanijah. Spored je določen sledeči:

a) Pri sv. maši: 1. Premrl: Mašna št. 8 kot lani pri Katoliškem shodu. 2. Pojte hribi in dolina kot lani v Ljubljani. 3. Vilar: Ti sam Gospod iz Sl. presv. Evarhist. št. 11. 4. Sattner: Kraljica miru (Vsi pojemo) iz njegove zbirke. 5. Jurkovič: Sv. Ciril in Metod kot lani pri Katoliškem shodu. 6. Povsod Boga!

b) Pri procesiji: Več evarhističnih pesmi, ki jih sporočimo pravočasno priglašeni zborom, ki bodo peli v skupinah pod svojim vodstvom različne pesmi.

c) Pri litanijah ljudsko petje: 1. Marija Matl ljubljena iz Cecilije (eno- in dvoglasno). 2. Premrl: Pridi molit o kristjan! (C. gl.) 3. Zahvalna iz Cecilije in 4. Povsod Boga! 5. Odpevke pri litanijah po v Brezmadežni.

Te pesni naj pojo vsi udeleženci! Zato naj se jih začno takoj učiti in naj jih odslej pri vsakih litanijah pojo, da jih bodo vsi znali. Lepo prosimo č. župnijska predstojništva, vodstva Marijinih družb in vse gg. organiste, da nas podpirajo. Z vajami začnite takoj!

Priprave vodi č. g. Pirc, misijonar v Grobljah. Po vsa pojasnila in, če treba po note, se obratujte nanj ali na prof. Bajuka v Ljubljani, Cesta na Rožnik št. 29.

Zbori, ki bodo sodelovali pri sv. maši in procesiji, naj vsaj do 20. junija javijo v Groblje: a) koliko pevk, b) pevce, c) kdaj bo prišlo v Groblje, da moremo vse potrebno urediti.

n Podružnica Jugoslovanske Matice v Radovljici priredi v nedeljo, dne 22. junija 1924 ob 4 popoldne na glavnem trgu javno tombolo v korist Jugoslovanske Matice. — Ker je to narodno-obrambno društvo navezano na požrtvovalnost članov in vsega občinstva, pričakujemo, da bo udeležba častna, da se mu opomore do zaželjenega uspeha.

— Preklie dražbe lova. S tuuradnim razglasom z dne 16. maja 1924 št. 7036-24. razpisano dražbo lova krajevne občine škofjeloške preklucijem, ker sem sedanjemu zakupniku tega lovišča zakup izvendražbeno podaljšal. — Sreski poglavar v Kranju: Zni-

Izjava. Obžalujem in preklucijem vse, kar sem očitala Alojziju Jermanu iz Velike vasi. Stori la sem to v razburjenju in nimam povoda mu kaj nečastnega očitati. — Velika vas, 10. junija 1924. ROZALIJA KODERMAN.

Mlinarji, pozor! V našem dam MLIN na 4 tečaje, poleg gospodarsko poslopje in stanovanje, event. tudi prodam. — Več pove MARIJA KRAŠNA, Studeneč št. 1, pošta DOL — Domžale. 3364

države. Kojić pa je stvar mirno vtaknil v žep in še nadalje ostal minister kljub temu, da mu Pantović očita, da je mnogo milijonov dinarjev pospravil v svojo velesrbsko malho.

PO SVETU

Francija. Zmaga levičarskih strank pri volitvah 11. maja t. l. ni bila velikega pomena samo za zunanjo francosko politiko, marveč še veliko večjega pomena za notranje politično življenje francoske republike. Posledica zmage levičarjev ni bila samo odstop Poincarejeve vlade, ampak tudi odstop Milleranda, predsednika francoske republike. Millerand je bil izvoljen l. 1920. Po franc. ustavi traja predsedstvena doba 7 let in je bil Millerand potemtakem odstopil tri leta prezgodaj. Odstopil pa je zato, ker je videl, da nima več večine poslancev za seboj. Borbo proti Millerandu so začeli skrajni elementi radikalno socialistične stranke (139 poslancev). Takoj po volitvah so ti zahtevali, da mora poleg Poincareja odstopiti tudi Millerand, trdeč, da je bil pri volitvah poražen nacionalni blok, katerega oče ni Poincare, marveč Millerand. Njihovi borbi se je pridružila še socialistična stranka (102 poslanca). Socialisti so stari Millerandovi nasprotniki, ker je bil on nekoč njihov voditelj, ki je pa uskočil v meščansko vladno in zapustil socialistične vrste. Zanimivo je, da Herriot, voditelj levičarskega bloka, sploh ni hotel sprejeti mandata za sestavitev vlade, dokler Millerand ni podal svojega odstopa. Tako je torej prišlo do tega, da je 11. t. m. Millerand odstopil. 13. t. m. je posebna narodna skupščina, ki sestoji iz zbornice in senata (skupaj 884 glasov), volila novega predsednika. S 5515 glasovi je bil izvoljen za predsednika republike kompromisni kandidat levice, dosedanji predsednik senata Doumergue. S tem je najtežji del francoske notranje politične krize, ki je nastala po volitvah 11. maja t. l. odstranjena. Sedaj je na vrsti Herriot, da sestavi delovno vladno.

Albanija. Albanska država obstoji od l. 1920. Pokret za njeno neodvisnost so začeli albanski nacionalisti, ki so se šolali na zapadu. Po prizadevanju Anglije je bila Albanija sprejeta v zvezo narodov. V verskem oziru Albanija je zelo raznolika. Na severu žive v pretežni večini katoličani, katerih je približno 90 tisoč ali 10 odstot. vsega albanskega prebivalstva. Albanski katoličani so najnaprednejši državljani, med katerimi je tudi narodnostna zavest najjačje razvita. Pravoslavni živi v Albaniji 150 tisoč ali 20 odstot. ter žive večinoma v južni Albaniji. Muslimanov je okrog 600 tisoč ali 70 odstot. Albanija je republika, ki pa še vedno nima ustave. Od svoje ustanovitve pa do danes ima še vedno konstituantno (ustavotvorno skupščino), ki ni zmožna dati državi končno veljavne ustave. — Državljanjska vojska, o kateri smo zadnjč pisali, divja še vedno dalje. Vstajem se je posrečilo, da so porazili tiransko vojsko; vlada je pobegnila v Italijo. Novi vladi, ki se je že tudi javila belgrajski vladi načeluje škof Jan Noli. Od nove vlade je odvisno, ali ji bo uspelo organizirati državo.

Kovačnica zelo dobro idoča, z lepim stanovanjem, se odda v najem. Poudbe na upravo lista pod «Kovačnica št. 3423».

SIRON · DOMOVINE

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU.

Pretečeni petek smo pokopali našega dragega župana Josipa Princa. Ob odprtem grobu smo se vsi s hvaležnostjo spominjali neumornega dela tega značajnega krščanskega moža. Njegov pogreb je pričal, da se tudi politični nasprotniki rajnega niso mogli ubraniti vtisa, da je občina s tem možem, ki je je z ljubeznijo in požrtvovalno vodil skozi dolgih 15 let, izgubila delavca, ki ga ne bo moč nadomestiti. — Da bi bili vsi tako značajni, kakor je bil on! Na smrt bolan je srčno želel tudi ob bližnjih volitvah videti, da bi volilci za njegovega naslednika volili moža krščanskega prepričanja, pristaša Slovenske ljudske stranke in da bi nihče ne volili samostojne stranke, ki je kmata izdala in ga prevarila. To je zadnja želja in oporoča blagega moža. — Možje in fantje, ki vam je svot spomin plemenitega moža, ne pozabite na to njegovo oporočo. Za svojo čast, za svobodo izžemanega ljudstva, za svoje verno prepričanje, za avtonomijo Slovenijo vrzite na sv. Petra in Pavla dan kroglice v prvo skrinjico. Tudi nikar ne nasledajte zlobno zlaganim klevetam nasprotnikov, ki vas hočejo o tem, kar ste vi na svoja lastna ušesa slišali, prepričati, da ste napak slišali in vas tako imeti za tepčke. Pa so sami. — Tako boste možu, ki ste ga ljubili, izpolnili zadnjo željo in pokazali, da imate v svojem srcu tisto redko vrednost, ki ji pravimo hvaležnost.

SORA PRI MEDVODAH.

V soboto so občinske volitve. Volite vsi listo Slov. ljudske stranke, ki ima drugo skrinjico. Na nasprotni listi so taki možje, da jim nikar ne moremo zaupati občine v roke, saj so spravili na listo še takega, ki je bil že tri dni zaprt zaradi poljske tatvine in ga je moralo glavarstvo črtati iz liste in tudi voliti ne bo smel. Možje iz nasprotne liste so tudi razširjevalci in dopisniki Kmetijskega lista in Domovine, to je liberalnih listov. Kdor bo volil nasprotno listo, pokaže, da se strinja s tem, kar so uganjali Orjunci v Trbovljah, in s tem, da bi liberalni učitelji učili kršč. nauk v šoli, na način, kakor na Igu. Tora vsi na volišče in spustite kroglice vsi v drugo skrinjico, ker le na tej listi so pošteni, zaupanja vredni in resni ljudje!

KOMENDA.

Na vse načine se trudi šolska oblast, da nam pokvari naše otroke posebno s tem, da nam v zadnjih dveh letih pošilja menda najslabše učne moči. Zanimivo toda vse graje vredno je delovanje naših liberalnih učiteljev in učiteljic. Učitelj Josip bi rad vse popravoslavil in posrbil, zato otroke kar prekrščuje, n. pr. mesto Andrej — Pravo, mesto Lucija — Ljubica itd. Da se deklicam prikupi, jim kupuje «cukerčke»; v prodajalnah pravijo, da je on najboljši odjemalec. Če mu je kakšna deklica posebno všeč, pase z njo krave, ji kupi tudi pomaranč in če je treba, se malo «pocuka» z njo — tako nam pripovedujejo otroci. In koliko žog je upeljal z Lahinjo, oziroma koliko denarja je spravil iz žepov staršev za žoge in «cukerčke» in koliko nereda napravil na šoli! Poskušal je s svojimi zvestimi pristajši in tovarišicami odvrčati otroke od krščanskega nauka stem, da jih je zapisal k sokolskemu naraščaju, a pametni starši so mu prekrizali račune. Za dečke, ki so pri orlovskem naraščaju, pa ima izraze, ki jih tukaj ne moremo zapisati in batine, tako da sta dva trpela že telesne poškodbe. Seveda zna ta «naprednjak» s svojimi zvestimi lepo udrihati čez «farje», škofa, papeža in Cerkev, najbolj pa se je pokazal za svobodnjak s tem, da je v šoli vpričo otrok klatel tako, da niti zadnji pobalini ne klati tako. Ena liberalna gospodična pelje otroke na izlet in jih uvrsti po parih, dečka z deklico; otroci se pa potem v šoli tožijo; ta je pa rekla, da imam jaz tega... V cerkvi jih ne vidimo, dveh učiteljic sploh nikoli. Ena tudi še niti naša državljanka ni! In ti učitelji agitirajo s polno paro za «Zvončka», ki se tiska v Učiteljski tiskarni, kjer je gnezdo vseh pro-

tivskih časopisov in knjig in pretrepaške Orjune. Starši, zapomnite si tole: Ne zauraj takim učiteljem in učiteljcam svojih otrok več, kar ravno moraš! Ne daj niti pare za Zvončka, ki govori lepo le o naravi, o Bogu pa molči! Če imaš le količkaj ljubezni do otroka, ne pušči ga pod nobenim pogojem k sokolskemu naraščaju! Izprašuj doma otroka natančno, kaj učitelj ali učiteljica govori v šoli, sicer ti bodo vse otroke pokvarili popolnoma. Vi «napredni» učitelji in učiteljice si pa zapomnite tole: Tudi če ostanete prihodnje leto še pri nas — ker stem dopisom smo vas le priporočili našnjim oblastem — vas bomo najnatančneje nadzorovali, da nam ne boste nedolžnih otrok zapeljevali na noben, četudi zahrbtnen način! Ugleda pa vam tako ne moremo vzeti, ker ga nič nimate!

VRHNIKA.

Vrhnika. Iz teh obč. volitev je izšla SLS z lepo zmago, saj si je kljub vročemu boju priborila 2 oziroma glasovno 3 odbornike in si ustvarila s tem svojo absolutno in neomajno večino, katere prej ni imela. To stoji in vse nasprotnike boli. Preje je bilo razmerje 16 : 16, sedaj 18 : 15 v dobro SLS. Razentega je ta boj odkril marsikatero politično zanimivost, ki so idejno precejšnje vrednosti. Iz nasprotne rezerve so stopile gotove osebnosti, ki so pokazale jasno sliko kulturne in politične zagriženosti. Naša registratura je pravična, pa tudi dosledna! JDS se hvali in hoče že groziti. Revše! Dobro vemo, da je vam v prid deloval teror, denar in politična nepačajnost. Teror: takoj v nedeljo zvečer je g. J. J. bivši «zatirani socialist» sedaj odkrit kapitalist in orjunaš, zapodil enega svojih delavcev iz tovarne, ki baje ni z njim volil. Delavci, sedaj vidite svoje «priatelje!» Denar: od sobote na nedeljo počneči se je razdelilo za JDSarski napredek ca. 150.000. Čigav denar? Podrobno se bo že izvedelo, ker nič ni tako... Neznajčnost pa je posebno pokazal g. L. laži-voditelj delavstva, splošno pa v vsem poslušni knjigovodja g. J. J. Zapomnite si, da je delavstvo slutilo, opazovalo in obsodilo vašo igro «prignati rezervov». Zato ste pa takoj po razglasitvi izida s povečeno glavo brez besede zapustili pozorišče, delavstvo pa je stiskalo pesti in škripalo z zobmi! Na naš račun korupcionisti niso dobili nič, pa prav nič! Zato, delavstvo, otrsi se takih laži-voditeljev in pojdimi med poštene krščanske socialiste! In g. V., težko je bilo, no, kako pravi tista pesem: raztresene sem ude zbral... Žalosten je račun ostankov. Na vašo falzificirano sejo pa tudi nismo še pozabili! — Našim možem in fantom pa čast in hvala ker so pokazali vztrajnost, politično zrelost in doslednost!

POLHOV GRADEC.

V nedeljo 22. junija se bo vršil slovesen blagoslov novih farnih zvonov, ki bodo po teži in upamo tudi po lepoti glasov enaki prejšnjim, ki so bili znani daleč naokoli. Hvala gre vnetim župljanom, ki so po večini prav radi prispevali za nove zvonove in Po-grajskim rojakom v Ameriki, ki so prevzeli stroške za tretji zvon. Bog plačaj vsem, posebno še rodbini Trobec v Ameriki za velikodušen dar. — 15. junij je bil pri nas prav miren, ker nismo imeli volitev. Bile so ne-potrebne, ker je bila ena sama lista, ki jo je vložila naša stranka.

SELA PRI KAMNIKU.

Nabrlo se je zopet nekaj novic, ki naj gredo med svet. Letošnja pozna pomlad bo sidovo setev najbrž onemogočila. Sadno drevje je lepo cvetelo in veliko obetalo, dalo pa bo jabolka v precejšnji meri, hrušk manj, drugoga sadja pa le bolj za pokušajo. Mnogi čebečari še vedno pričakujejo rojev in niso nič bolj zadovoljni. Zadnja nevihta nam je napravila veliko škodo na žitu. Tako lepo in bujno je raslo, pšenica v cvetju. Hud veter in močan dež semintja pomešan s sodro je pa vse podrli in k tiem potlačil. Gmajne in gozdovi se praznijo, da je joj. Za gorjance edini dohodek. Kaj bo čez nekaj let? Za občinske volitve je bila vložena ena sama lista, znamenje, da vlada med nami soglasje, ki je za nas kmete zdaj tako potrebno. Naše društveno življenje se počasi in mirno razvija, nova lepa urejena knjižnica s čitalnico je članom za razpolago; imeli smo že mnogo skioptičnih predavanj. V cerkvi je orglarski mojster Fr. Jenko iz Mengša orgle popolnoma prenovil, prestavil in z novima sprememama izpopolnil. V nedeljo — Alojzijevo — 22. junija bo pri večernih blagoslovljenih in mali cerkveni koncert. Imel bo na orgle tudi največji slovenski umetnik na orglah pred. g. St. Premrl. Pela bosta mešani in moški zbor. Potem je v dvorani fantovska igra «Naprednjak ob Kongu».

ČRNI VRH NAD POLHOVIM GRADCEM.

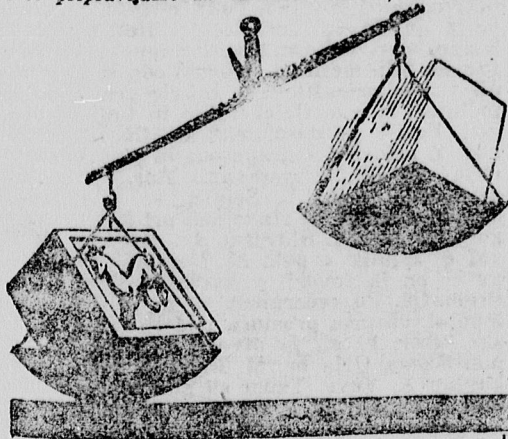
Za občinske volitve v Črnem vrhu je bila vložena samo kandidatna lista Kmetске Zveze brez kompromisa.

ŠMARJETA.

Pucelj, mesar iz Vel. Lašč, nas je bil obiskal in imel shod pred mesnico ozir. «štalo» «tovariša» gostilničarja Jožeta Hovarja. Poslušalcev, med katerimi je bilo veliko naših, je imel okoli 100. Udrihal je po svojci pravdi čez Slov. ljudsko stranko in zvrčal krivdo neznoznih razmer na njene poslance. Dobro mu je odgovarjal in pobijal njegove lažnive trditve g. kaplan Zalokar. Ker je branil resnico, so ga najete samostojne surovine zmerjale, dejansko suvale, da so se zgržali vsi poštenj in še celo nasprotniki. Ko je kaplan hotel govoriti, so samostojneži začeli kričati. Morda so bil nekateri že pozabili na grde prizore, katerih so bili pred leti krivi samostojneži, n. pr. ob volitvah kmetijske podružnice, občinska pisarna, cerkvena zastava itd. Zdaj se je zopet videlo, kakšni suroveži so pristaši samostojne kmečke stranke! Naredite na dan volitve, t. j. 12. julija, s temi ljudmi temeljit obračun! Noben pošten, treznomisleč mož, fant naj ne voli SKS! Župan naj bo v župniji Šmarjeta! Pa ne Moletov ate, ker to bi pomenilo iz dežja pod kap. Spustite kroglice v DRUGO skrinjico!

IZ KRANJA.

Naše okoličane-somišljenike bo zanimalo, kako se pripravljamo za občinske volitve, ki bodo

MILO „GAZELA“ ODTEHTA
PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI
vse manjvredne, cenejše izdelke.
DOBITE GA V VSAKI TRGOVINI.

21. junija. Nastopajo tri stranke: SLS, JDS in Gospodarska stranka. SLS nastopa samostojno in brez kompromisov, pošeno in odkrito s svojim znanim programom splošno pravičnosti vsem stanovom in slojem. JDS pa poznate; edini program, ki ga niso nikdar menjali ti ljudje je: kolikor mogote veliko lastnega dohodka pod pretvezo narodnosti, rodoljubja in prosvete ter s pomočjo laži, zavijanj, nasilja, groženj ter Orjune, tako zveriusko proslavljene dne 1. junija v Trbovljah (slučaj Fakin). Na tak način se hočejo obdržati tudi v Kranju dosedanja mogote in koristoloveci pri občinski upravi. Z grožnjami se letujejo delavcev in kmetijskih posestnikov s Save, pa tudi z obljubami, če tako boljše kaže. G. župan in drugi veljaki hodijo od hiše do hiše, stiskajo roke in zahtevajo častno besedo, da bodo velili samo nje ali pa vsaj ostali doma. Liberalci — pa častna beseda! Kdaj so še ti strankarji držali častno besedo, bodisi pisano ali izgovorjeno? Pa od drugih zahtevajo častno besedo! Vrste JDS je zapustilo mnogo pametnih in poštenih mož, ki ne odobravajo liberalnega početja ne v občini ne drugje, a klerikalci nečesto biti, jim ta ali ona točka ni všeč v našem programu. Ti so napravili precej močno Gospodarsko stranko, ki liberalcem zelo ne ljuba, ker ti bivši JDSarji vedno najrajši tajnosti te stranke in njenih veljakov, pa še liberalci ne bi pokazali tega gnova v pravi luči. Liberalci jeza na novo stranko! Da nas klerikalci označujejo kakor zelenega pajka, je itak samo obsebi umevno, kakor naj so sicer liberalci? — Naša, SLS skrinjica, je tretja, ni istovetna z Gospodarsko stranko, da ne boste samenjali. Varuh naše skrinjice je dobro znani posestnik in gostilničar g. Ivan Kumer, p. d. Zerčev. Tja vrzite svoje kroglice in pomagajte, da saj dobro pretresemo liberalno trdnjavo korupcije in nasilja! Pridite na volišče vsi do zadnjega moža! To bodi naš protest proti liberalnemu zlečinskemu nasilju dne 1. junija v Trbovljah in proti vsem krivicam, ki smo jih dostaj trpeli v kranjski občini. Vi okoličani pa pomagajte ukrotiti to zalego liberalnih lažnivev in nasilnikov z vestnim izpolnjevanjem gesla: »Svoji k svojim!«

KOSTANJEVICA PRI KRŠKEM.

Naši liberalci hočejo pri občinskih volitvah zopet poskusiti svoje sredo, ki jih je že pred leti zapustila. Postavili bodo 2 skrinjici: »gospodarsko« in »agrarno«. Na »gospodarsko« sami ne upajo veliko, ker že vsak ve, da se pod tem imenom skrivajo liberalci, samostojneži in kar je še drugih drugih nasprotnikov slovenskega kmeta in avtonomije. Več si obetajo od »agrarne«. Na to listo so za priprave nalepili nekaj več podpisov takih, ki dosedaj niso bili liberalci. Zgodila se jim je pa reareča — in taka nesreča se liberalcem kaj rada zgodi — da so naše ljudi napisali tam zadaj, da čisto gotovo ne bodo izvoljeni. Le par so jih lejali nekoliko bolj spredaj, da bi se lepše videlo, šteli pa bodo vse za agrare oddane glasove med iste, ki so zoper avtonomijo in podpirajo srbski centralizem. Sedaj obetajo, da bodo delili državne-klosterske njive in travnike, če zmagajo. Njih agitatorji pa so sami dobro prepričani, da iz tega nič ne bo, četudi bi bili izvoljeni čisto sami agrarci. Saj občinski odbor nima nobene pravice, deliti državna posestva. To vemo tudi drugi. Zato tudi agrarno imo ne bo pomagalo in bo njih skrinjica 13. julija zvečer skoraj tako prazna kakor so prazne sedaj njih obljube.

ŠMARJETA PRI KRANJU.

Za občinske volitve, ki bodo pri nas na sv. Petra in Pavla, je vloženi pet list in sicer: 1. Gospodarska stranka (liberalna), 2. Kmetška zveza in tri delavske. Naša je tretja in četrt delavska. Može na naših listah, ki bodo izvoljeni, nam jamčijo, da se bo v občini pametno gospodarilo in da se ne bodo po nepotrebnem obdavčili kmetje, hišarji in obrtniki. Zasluga naših mož odbornikov je, da se že letos niso zvišali direktni davki za 50 odstotkov, kar so predlagali liberalci in samostojni. Letos so se naši liberalci in samostojni zopet združili v Gospodarsko stranko. Nosilec te liste je gostilničar Križnar (Faktor); pri agitaciji mu je vsaka laž dobra; tako n. pr. laže o sedanjem županu Bašarju, da prejema župan invalidsko podporo, pa ni prejel invalidnine še krajaerja no. Nadalje, da bi on zastopal županoval, sedanja župan pa vleče plačo nad 40.000 K. Res dobi župan za tajniške posle, katere sam opravlja, letno 4800 Din, pa je malo verjetno, da bi »Judenbuška žrtve« zastopal opravljal tajniške posle. Že lansko leto je

predlagal zvišanje direktnega davka. Pa g. Križnar ima še več drugih ran, ki ga skele, da le včasih pojama, tako n. pr. ga skrbi Sokolski dom; pravi, da je še 1 milijon dolga in da je treba plačevati visoke obresti bankam. Seveda, če bi zasedel županski stolček, bi se mu ta rana vsaj nekoliko ohladila, toda gorje ljudstvu! Možiček tudi rad grezi. Stric, zaveden naš mož, mu ni hotel prodati hišola in ljudje poslušajte, on se je prav po orjanski metodi izrazil, če bi bila vojska, bi te tja dal, da bi te prvega ustrelili. Revček! — Prav primerno so mu v Bitanju povedali, ko je kupoval hižol, da naj ga le veliko nakupi za dan sv. Petra in Pavla. — Može in fantje! Če vam je kaj za vaše gospodarske koristi, če hočete, da bodo v občinskem odboru pametni in nepristranski možje, vrzite kroglice v drugo, tretjo ali četrto skrinjico! Gospodarska stranka naj pa gospodari v Sokolskem domu!

TRŽIČ.

Tržič. Volilne liste za občinske volitve so nabite na vratih pri občinski pisarni. Pred njimi stoji vedno gruča ljudi in vmes se slišijo razne opazke in dovtipi. Prva je demokratska lista in to si tržiško občinstvo »najbolj za začudenjem ogleduje in na njo leti največ pristnih tržiških dovtipov.« To je orjunska lista, če ta zmaga, potem bodo dobili orjunci oblast, da bodo hodili po hišah in pretepali delavce! To je enodušno mnenje delavstva in poštenega obrtništva.

Ob lanskem praznovanju štiridesetletnice gasilnega društva so se naši orjunci prvič pokazali. Najprej je gasilno društvo sklenilo, da izvoli za častne člane gg. Gassnerja, Glanzmanna in barona Borna. Vse to je gasilno društvo že naznanilo omenjenim gospodom, ko je prišlo prosit dqnarja za novo brizgalno. Omenjeni gospodje so res posegli precej globoko v žep. Predilnica je dala 100.000 K, Borna je posodil brezobrestno 300.000 K. Deputacija gasilnega društva je oficijelno naznanila omenjenim gospodom, da so izvoljeni za častne člane, da jim prirede podoknico i. t. d. Ko so pa denar prejeli, je pa zadnji dan pred slovesnostjo nastopila Orjuna pod vodstvom župana Lončarja, da tega ne pusti, da bi tuji postali častni člani gasilnega društva. Pri gasilnemu društvu je nastal škandal in velika blamaža. Gassner je drugi dan zvedel o vsem in vtaknil v žep lepe tisočake, ki jih je imel že pripravljene za gasilno društvo. Sedaj bo pa morala občina sama plačati primanjkljaj, za katerega pri posojilnici garantira. To je bilo prvo junaštvo naše demokratske orjune, katere mu se je Tržič pošeno smejal. Kajti tako se še ni zlepa kdo blamiral kot so se takrat naši demokrati. Najprej sklenejo, da Nemce volijo za častne člane, nato gredo s ponižnimi obrazi k Nemcem prosjačit, ko pa dobe denar, pa postanejo junaki korenjaki, narodnjaki. G. Gassner je bil prihranil baje lepe tisočake, da jih daruje za častno diplom; po nastopu Orjune, je pa denarne vtaknil smeje se v žep. — Pokrovitelj Orjune je nositelj demokratske liste; načelnik Orjune je med njenimi prvimi kandidati. Ves štab Orjune — oziroma skoro vsa Orjuna v Tržiču je na njeni listi, torej v resnici — orjunska lista. Gorje ti tržiški delavec, če ti dobe palico v roke, če ne bo v občini župana,

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

ki bi krotil to nasilno družbo! — Naši demokrati se zelo radi bahajo, da so narodnjaki. Tudi na ta račun dela danes ves Tržič zelo krepke dovtipe ko študira njihovo listo. Na njihovih listih so namreč skoro vsi nekdanji tržički nemčurji. Zastavonoše nemškega Turnvereina, člani nemške Liedertafel, najbolj zagrizeni nemčurji, ki še danes zelo rad medseboj nemškutarijo, so na njihovi listi. Pred par leti so še peli po Tržiču »Deutschland über alles, Die Wacht am Rhein«, danes pa vpijejo med orjunci in demokrati: »Nemce je treba spoditi iz Tržiča!« Res lepo narodnjaštvo je to! Vsa čast jim! Vemo pa, če bi prišli danes Nemci čez Ljubelj, bi pa zopet vsi ti orjunci postali člani nemškega Turnvereina! — Naši demokrati in štiriperesna deteljica kaj radi trkajo na svoja tržičska prsa in agitirajo: »Proč s tujci« — proč s SLS, ki ima bajne »polno tujcev« na listi. Nekdo pa je stal pred demokratsko listo in štel na njej tujce in jih je naštel — celih dvajset! Demokratska lista ima skoro polovico tujcev! Skoro vsa davkarija — razen predstojnika — finančna kontrola in vse, kar se je komaj naselilo v Tržiču, je na listi, samo da diši po liberalizmu. Zato noben pošten in pravi Tržičan ne bo volil orjunske-nemčursko-tujcke liste!

SELA PRI KAMNIKU.

Nagla smrt je doletela Kavsarjevo mater. Šla je k družbeni sv. maši, bila je namreč pridna članica Marijine družbe žena. Pred cerkvijo se ji pa vlije kri iz pljuč, da pade na tla. Zene-družbenice jo odnese v meznarijo in tam kmalu nato izdihne. Prejela je šv. odvzelo in sv. poslednje olje. Umrla je v visoki starosti 81 let vsled hude nadehe, ki ji je še prejšnji mesec povzročila, da se ji je nekaj krvi vlijo. Naj v miru počiva pri svoji nebeski Materi! Na kvaterno soboto je trikrat prigmela toča nad naše griče. Hvala Bogu, da ni dolgo razsajala! Vendar je pa napravila precej škode. Vse žito, ki je bilo v najlepšem cvetju, je položeno in zvihanano in še precej otolčeno.

PODGORJE PRI KAMNIKU.

V nedeljo, 15. t. m. so se vršile pri nas občinske volitve, pri katerih je dobila lista SLS vsa odborniška mesta. SKS je dobila 6 glasov in nobenega odbornika. Niti kandidati sami jo niso volili! Samostojni Janez Svetlin je zaman brusil pete, komaj da si ni zdrsal nog do kolen in je zopet enkrat ob županski stolček. Našim možem-volilcem v čast moramo povedati, da so čvrsto držali fronto SLS, ker ji zaupajo, saj dobro vedo, da je ona edina res prava zagovornica in braniteljica pravic slovenskega ljudstva. Zavesta, da je od vztrajnosti odvisna zmaga slovenskega ljudstva, nas je vodila preteklo nedeljo in nas bo tudi v bodoče.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Kakor običajno se je tudi letos pod vodstvom samostojnih kolovodij doletel za Binkoštno nedeljo izlet preko gorek. Kako se pri tem izpopolnjuje nedeljska dolžnost si lahko mislimo. S to družbo je šel oprtan z nahrbtnikom tudi mizar Ignac Klemenčič. Ko so prišli do Vrbove, je slednjemu postalo slabo in kmalu nato tudi umrl. Zapušča nepreskrbljeno družino. Da je izlet istega dne odpadel, se skoro razume.

KOMENDA.

(Spomini na ustanovne dni Orla in izobraževalnega društva v Komendi) Ko so pri nas pred 15. leti otvorili »Društveni dom«, zbirališče Orlov, dvorano predavanj, oder iger, tedaj je nastopil kot slavnostni govornik — tako borem v društveni kroniki — na zeleno okrašenem odru pod orjaško črešnjo dr. Krek in govoril takole: »Slavnostni govor bodi društveni dom, ki bo govoril o pomenu tega dne še ta-

krat, ko ne bo več nas in ne tistih, ki so ga postavili. Ta dom naj bo trdnjava, kjer se bo zbiralo ljudstvo, ki se boče boriti za svoje pravice; toda ne samo trdnjava, ampak tudi prijateljski dom, kjer bodo mladeniči istega mišljenja sklepali prijateljstvo, katero pozneje ne bo zrahljala nobena sila. . . . Kdor tega ne razume, ta sploh ne razume društvenega življenja. . . . Pred nekaj desetletji so na deželi bili redki, ki so brali časopise; takrat so govorili »špicasti« jeziki: »Kaj boš bral, branje je neumnost.« Danes pa, ko že skoro vsak bere, pa nastopajo prav tisti in govore: »Kaj hodiš v dvorano, to je neumnost.« Če je bilo prvo govorjenje nespametno, je bilo drugo še bolj.»

Resnične, v življenje segajoče so bile te besede. Po 15. letih društvenega življenja, orlovskega življenja mi je že marsikdo, ki se je s pravim namenom udeleževal dela v organizaciji, rekel: »Tu sem bil rešen, sicer bi se bil zgubil v oštarji, v slabi družini, tu sem dobil načelno izobrazbo.« Te priče po 15. letih govore slavnostni govor še naprej, ko ni več dr. Kreka, ki je povedal te misli in marsikoga, ki je sodeloval pri otvoritvi.

Organizacija je trdnjava. . . . Smelo trdim: Če bi ne imeli v naši župniji organizacij, verskih, kulturnih, Orla, bi bila naša župnija ena zadnjih, ker sovražniki vsega, kar je krščanskega, liberalni svobodnjaki, brezverni učitelji in v zadnjem času celo učiteljice, vsi ti in še drugi so se močno zaganjali v naše ljudstvo in še delujejo proti vsemu, kar moramo imenovati katoliško. Toda razbili so si glave, drugi si jih sedaj razbijajo in njih ugled v kraju je enak — ničli.

Mladeniči istega mišljenja so sklepali v dvorani prijateljstvo, katero ni zrahljala nobena sila, ostali so naši močje in stoji danes v prvih vrstah cerkvenih, prosvetnih, gospodarskih in političnih organizacij.

Da se znova navdušimo za naše vzore in cilje, za naše lepo četudi trdo delo, bomo na dan sv. Petra in Pavla, 29. t. m. blagoslovi! orlovsko društveno zastavo, ki nosi geslo: V Veri stojim, v Upanju hodim, v Ljubezni zmagujem.

RAJHENBURG.

Velike svečanosti smo obhajali dne 2. julija 1914 v Rajhenburgu. Pobožno-veselo je bil razpoložen tedaj precejšen del našega naroda. Vršilo se je namreč ta dan slovesno posvečenje veličastnega Marijinega doma, naše prelepe Lurške cerkve, katero je pomagal postaviti malodane ves slovenski narod s svojimi prostovoljnimi prispevki. Deset let torej poteče letos, odkar je odprt ta božji hram pobožnim vernikom, častilcem Marijinim, in odkar deli Marija tu zemljanom obilne svoje milosti. Premnogi so iskali v tem času pri naši Lurški Materi utehe in tolažbe. Premnogi so ji tudi iz srca hvaležni za njeno pomoč. Ob desetletnici posvečenja tega njenega hrama se ji hočemo zopet svečano pokloniti in ji zopet hvaležnim srcem zagotoviti svojo globoko ljubezen in neomejno udanost. V ta namen se bode obhajal v Slovenskem Lurdu — v Rajhenburgu celtedenski misijon od 25. junija do 2. julija pod vodstvom čč. gg. misijonarjev od Sv. Jožefa nad Celjem. Cel teden bodo imeli torej verniki od blizu in daleč lepo priložnost, da se pokažejo pred Lurško Marijo, da se navdušijo zopet za njeno čast, se ji zopet posvetijo in izročijo v varstvo. Iz srca želimo, da

bi bil omenjeni teden od 25. junija do 2. julija res pravi Marijin teden v Rajhenburgu, da bi Lurška Gospa mogla one dni z veseljem gledati na velike množice svojih romarjev in častilcev, in da bi bila »rimska procesija« na večer pred 2. julijem veličastna manifestacija naših srčnih čustev velike ljubezni in udanosti do Marije.

ORNUCE.

Izd nedeljskih dogodkov pri nas je naslednji: Oddanih glasov je bilo 165, od teh je dobila Kmečka zveza 54 glasov oziroma 2 odbornike, Delavska zveza krščanskosocialnega delavstva 41 glasov oziroma 2 odbornika in Kmečko delavski blok 70 glasov oziroma 4 odbornike. Pod zadnjo firmo se skrivajo nekateri nezadovoljniki, ki niso prišli nikjer do vpoštevanja. Prepričani pa smo, da bo delo v novem občinskem odboru uspevalo, saj je koncem koncev vodila eno kot druge predvsem želja, da se povzdigne dobrobit občine.

JEZICA PRI LJUBLJANI.

Možje in fantje! Dobro sto držali. Naša zmaga je sijajna. Pokazali ste v nedeljo, da ne marate liberalnih sleparjev, pokazali ste, da nasilje, ki ga izvaja peštica liberalcev nad Slovenijo, le krepki naše vrste. Očiten dokaz naše zavednosti in vztrajnosti so nedeljske volitve. SLS je dobila 234 glasov in 15 odbornikov, Delavska lista je dobila 83 glasov in dobi 6 odbornikov, za gospodarsko listo (orjunske) pa je glasovalo 67 volivcev in dobe 4 odbornike. Če pomislimo, da je imela SLS v dosežanju odbora le 6 odbornikov, nasprotniki pa 10, vidimo, da je naša zmaga sijajna. Nasprotniki sedaj lahko vidite, da na lepi jezici ni mesta za liberalce in orjunce. Naše vrste so močne in strnjene. Demokratske psovke in nasilje nas ne omejujejo, ampak le še bolj utrdijo. Na psovanje »Domovinec« in »Jutra« in na nasilja liberalcev homo še odgovorili s tem, da se bomo tudi na gospodarskem polju strnili, kakor smo združeni politično. Naše ljudstvo je disciplinirano. Če bodo pri tem nekateri tukajšnji liberalci čutili neprijetno posledice, naj se zahvalijo Domovinarjem, Jutrovcem in svojim voditeljem. Psovanja je dovolj, nasilja tudi, zato smo pripravljani na odgovor, ki ne bo baš prijeten za vas, sovražnike našega ljudstva!

METLIKA.

Marsikatera prilika je že zbrala letos Metličane k hrupnim, tudi par dni trajajočim prireditvam. Nedavno so se pa pojavili letaki, ki so vabili vse poštene fante Belokrajine na fantovski dan k Trem faram za 9. junija. Kaj bo to? Metliške stene takih letakov niso vajene in noč jih je vedno vzela. A kljub temu je bila udeležba sijajna — tudi iz Metlike. Zganili so se naši fantje od Gorjancev do Kulpe in pokazali, da tudi poštenje in navdušenje za kršč. načela upa na dan. Nekaj ganljivega je bilo, ko so se vozili na okrašenem vozu krepki fantje Mar. družbe iz Suhorja z razvito Marijino zastavo in petjem skozi Metliko. Tudi fantje Mar. družbe iz Metlike in Radovice so hiteli z zastavo k sprejemu v Rosalnice. Urejene vrste fantov, na čelu metliški orlovski odsek, ki je vodil vso to prireditev, so čakale gostov, ki so prihitali iz cele Belokrajine in tudi od drugod. Prišlo je zlasti lepo število Karlovcov. Z orlovskim praporom in številno četo Orlov na čelu, z zastavami Mar. družb in z društveno godbo iz Semiča se je pomikal krasen sprevod od slavoloka pri kolodvoru v gorenje cerkev. Slovesno sv. mašo je daroval g. župnik v pok. M. Nemančič, cerkveni govor pa je govoril g. kaplan Andrej Ile iz Ornomlja. Po večernicah se je vršil na prelepo okrašenem prostoru pod lipami fantovski tabor, ki ga je otvoril vrli predsednik metliškega Orla hr. M. Pečarič, vodil pa g. kaplan A. Vovk. Tabor so pozdravili: g. dekan J. Pavlovčič, g. poslanec J. Nemančič in

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

g. dr. C. Brajša iz Karlovca. Glavni govornik g. dr. J. Basaj je razgibal množice v razumevanje in navdušenje za fantovske organizacije. Nato se je vršila na okusno prirejenem telovadšču orlovska telovadba, ki je žela splošno občudovanje in pohvalo. Pri srčno prosto zabavo je prekinil dež in je bila potem omejena le na notranje prostore soseskine hiše. Prireditelj je minila v primerenem času, kar jo že na zunaj ločil od drugih prireditelj našega kraja. Bila je to tudi prva prireditelj v naši okolici, kjer so nastopili Orli in metliški odsek je na lep uspeh lahko ponosen. Naj ogenj, ki je plamtel ta dan v srehi naših fantov, gori in naj poživi fantovske organizacije v naši lepi Belikrajini!

LESE.

Novarno se je ponosrečil naš vrli somišljenik Jakob Langus iz Peradiča 7, ker so se v sredo, dne 11. t. m. nanj zvrtili hodi. — Bog mu daj kmalu odpraviti!

AJDOVECI.

Rojak ajdovski, ki niemu samemu ni nič na zem, kdo in kako vodi občino, pač pa mu je pri sreju blagor dobrih ajdovskih občanov, podaja s tem par navodil, po katerih naj bi se občani ravnali pri volitvah. — Poglejte, Ajdovčani, kako enotni ste bili nekdanj — in ni bilo prav hudo, dasi je bila občina revna. — Sedaj pa je občina postala bogata — 9200 Din letne najemnine za lov bo občina dobivala skvoti pet let. Pa poglejte, kako je ta vsota ljudi in duhove vzdignila: kar tri liste za občinske volitve so bile sestavljene. — Pazite, ljudje božji, komu, kakšnim ljudem boste izročili pri volitvah to občinsko premoženje, da bo res občina imela kaj koristi od tega. Menda ja ne onim ljudem, ki so ožji prijatelji vnanega Carlja, menda ja ne onim, za katere agitira kak tujec, ki od drugod pride v občino in hoče domačine komandirati, da bi tako plesali, kakor on gode. Bodite previdni, da se ne boste pozneje ob prekašenem spoznanju kesali. V sredi v zlati sledi, pravi pregovor; tako tudi srednja skrinjica bo najboljši varna in ima naslov Slovenska ljudska stranka. Na dan volitve boste odločili, katerim ljudem zaupate za 3 leta 110.400 K. Glejte, da bo občina ros imela kako korist od te vsote! Bog Vas živi!

TEMENICA PRI ŠT. VIDU NA DOLENJSKEM.

Naši nasprotniki — Fajdigov Francelj in njegovi se pa iznajdljivi, ali pa lahko rečevo sviti. Tako so hoteli s sestavo svoje — liberalne — liste in loviti podpise, češ: Za Slovensko ljudsko stranko, pa so ji menda dali naslov Ljudska stranka in s to besedo hoteli preslepiti naše poštene temeniške občane gor od Pustega javerja pa doli do Delenje vasi. In so res pregovorili nekaj naših mož, da so — zapeljani seveda — podpisali njihovo listo, v odbor pa itak ne bodo prišli, ker imajo že drugi, Ostanek, Fajdigov Francelj in Jap taka mesta v listi, da bodo oni izvoljeni, če bi bili volilci res take kratkovidni, da bi sploh to listo volili. Kaj ne veste, občani zakaj gre pri vsej tej reči? Šola gotovo ne igra majhne vloge pri tej zadevi? — V Temenici naj bi bila, tako hočejo. — Nikar torej ne spuščajte 29. junija kroglice v Fajdigovo skrinjico, ki bo prva, ampak v drugo in tretjo, ki sta pravi listi naše resnično slovenske stranke.

ŠENČUR PRI KRANJU.

Pri občinskih volitvah v nedeljo ima naša Slovenska Ljudska Stranka prvo in četrto skrinjico. Prva je za spodnje vasi, četrta pa za zgornje vasi. Volilci ne dajte se begati od nikogar, najmanj pa od Krca in njegovih pristašev! Naša skrinjica je prva in četrta! Izbrisati moramo na ta dan iz naše občine sramoto, da bi še nadalje komandirali v njej liberalni centralisti, kakor so Krč, Železnikov in podobni ljudje. Poglejte sosednje občine! V Predvdvoru še volitev nič ne bo; tam je postavila listo samo Slovenska Ljudska Stranka; liberalcev še toliko ni, da bi listo sestavili. Poglejte Cerklje ali Predosije, vse v ogromni večini v taboru SLS! Samo pri nas hoče še par ljudi delati tlako kranjskim škricem in brezvercem, ki nečejo krščanski nauk iz šol in prodajajo našo Slovenijo Žerjavovim centralistom! Izdajavec slovenskega ljudstva je vsak, kdor bi volil Krčevo listo! Dal ji je ime; Gospodarska lista, v resnici pa je Pašičeva, centralistična in demo-

kratska. Pa tudi naše somišljenike v Šenčurju svarimo: Bodite previdni! Tu je postavila svojo listo neka Kmečko-delavska zveza. Lepo ime, toda ime je po cenil! Mi vemo samo to o njej, da agitirajo zanjo nekdanji največji nasprotniki Slovenske Ljudske Stranke! Pa še to vemo, da bo Žerjav in Belgrad štel vse zase in za centralizem in za Orjunce, kar ne bo Slovenske Ljudske Stranke. Delavci, obrtniki in kmetje iz Šenčurja, ali boste volili stranko, ki jo bo Orjunc Žerjav štel za svojo! Pojdite, pa vprašajte delavce-trpine v Trbovljah, po čem je tam delavska kri! Zato pa volite vsi prvo skrinjico, ki je skrinjica Slovenske Ljudske Stranke!

PODZEMELJ.

Pomenimo se, kakšnega župana hočemo! Vsi soglašamo v tem, da nikakor ne takega, ki zamerja svoje dolžnosti občanom in občini na škodo (spomni se slučajja glede bika na Giršihah) in misli le na svoj žep, četudi pri tem občina izgublja ti-sočake (kar pričujo občinski lov in zapuščinska zadeva g. Röhla). Kaj, mar zato dobiva letnih 6000 kron nagrade, da bi se z občani norčeval, jim brezobzirno in protizakonito paševal ter tako občino izžemal in izkoristil? Nel Sicer pa so ljudje spoznali župana; in če so se prvi zmotili, ker so izvolili gostilničarja, se zdaj ne bodo. Čuj, ali ne škripa vsakdo od joze, ko mora za navaden certifikat poleg običajne takse 1.75 Din plačati še pol litra vina! In če je potem slučajno še začel v družbo pivcev, kjer je bilo treba dati še in še za pol litra? Zdaj pa računaj: v letu si gonil v semenj en par volov dvannajstkrat; treba je bilo 24 certifikatov po 1.75 Din, kar znaša 42 Din; a vselej, kadar si šel k županu po certifikate, si plačal pol litra vina po 450, kar je 4.50 Din \times 12 = 54 Din; skupaj 42 Din + 54 Din = 96 Din, in to samo pri pol litru vina! Kaj pa, če si kupil več? Glej, stroški za certifikate so v enem letu narasli preko 100 Din, pa brez koristi, za prazen nič — ker volov n. pr. sploh prodati nisi mogli! A v občini je pač sto takih mož, ki so onako tresli kot ti; torej 100 \times 100 Din, kar znaša do 10.000 Din! Čemu ti izdatki in kam so romali? Ne v občinsko blagajno, marveč v žep župana-gostilničarja! Izgovor: »Nikogar ne silim za pijačo — ne velja. Seveda, v obraz ni rek: »Daj za pol litra vina, ali pa certifikata ne dobiš, — pač pa prilizjamo: »No, za pol litra boš dal, kajne!« — Vprašamo: ali ne znači tak stavek v ustih župana, ki ima nekaj moči v občini in bi ti lahko nagajal kakorkoli že, če ne bi kupil pol litra vina, ali ne znači toliko, kakor da moraš kupiti! Še tole: v Gradcu je gostilničar pri kolodvoru iztočil preteklo leto okrog 60 hl, dočim je gradski župan celih 123 hl! — Ali zdaj razumete, zakaj se župan-gostilničar tresse, da županskega stolčka ne zgubi? Ali zdaj umejete, čemu je župan-gostilničar pred volitvami tako dober in radodaren z veselici, pešeniimi janjci in vinom? Ali zdaj vidite, zakaj je tak župan tako hud, če se kaplan vtika v volitve in mu štrca meša? Mar zdaj spoznate, čemu tak župan prav po oštarijsko napade v umazani »Domovnik« (št. 21. t. l.) vse farane, češ, da so še vedno preveč farovski? — In farovski boste vse dotlej, dokler ne boste zahajali trumoma v njegovo gostilno! — Se vam potem še čudno zdi, če se tak župan loti celo ostudnih laži, kakor ja bo po izvolitvi za župana sezidal pri fari urlovski dom — on, ki vas je ravno prej ozmerjal kot preveč farovške! — Možje! Župana, ki vas, svoje soobčane, javno sramoti po časnikih, njega boste obsodili dne 2. julija. Tedaj vsi brez izjeme na volišče, da spustite kroglice v našo skrinjico in izvolite za župana poštenega kmeta in ne gostilničarja, kmeta pri fari, v središču občine — in ne v loži pri močvirju!

TRATA V POLJANSKI DOLINI.

Ni veliko občin na Kranjskem, ki bi imele tako nizko občinsko doklado kot je ima občina Trata, namreč samo 50%, dočim imajo mnoge druge po 400 odstotkov in še več. Kljub temu pa naša občina nima nobenega dolga in ima še denar. Zahvala za to gre pristašem SLS, ki so imeli dosedaj večino v občinskem odboru, posebno pa dosedanemu županu Francetu Uršič, po domače Preserec na Hotovljah. Pa tudi sicer pomaga župan občanom, kjer more, večasih še v lastno škodo. Sam kmet, pozna najbolje težave kmeškega in delavskega stanu. On bo tudi pri občinskih volitvah, ki se bodo na Trati vršile 26. junija t. l., varuh skrinjice SLS, ki bo prva. V to naj vrže vsak kroglico, kdor hoče občini dobro in pošteno misli. Nasprotna

stranka v občini je stranka liberalnih trgovcev in gostilničarjev in nekaterih nezavednih kmetov, ki mislijo, da so kaj več kot drugi, če se obešajo liberalcem za škric in berejo brezversko »Jutro« ali »Domovino«. Če smo prav poučeni, so se zopet prekrstili, in se ne bodo imenovali več liberalci ali demokrati, ampak napredni. Sicer bi jih pa naši zavedni pristaši spoznali, če bi tudi nastopili brez imena. Kjer Boština iz Gorenje vasi gode, Pustotnik pa kljub svoji starosti po njegovi »vizi« pleše, tam so tla »nabiksana« z liberalizmom. Liberalci so pri Poljanski elektrarni dovolili »Sokol« skemu domuk v Gorenji vasi znižane cene na škodo zadružnikov; če bi prišli v naši občini na krmilo, bi najbrže kaj podobnega na škodo občine ukrenili. Zato vsi na volišče in vsak naj vrže kroglico v prvo skrinjico Preserec! To zahteva naša katoliška zavest in pa blagor občine. Če bi bil Preserec zadržan, ga bo nadomestoval Franc Potočnik iz Hotavelj, po domače Nackov Francelj.

KOVOR PRI TRŽIČU.

Dne 21. maja lanskega leta je bilo ustanovljeno prostovoljno gasilno društvo, katero imamo. Eno leto je popolnoma mirovalo, a sedaj se je pa začelo poživljati, nabirati so začeli fantje in moške najprvo po domači vasi in potem še po okolici darove za potrebno brigalno in druge potrebščine, tako da bode v slučaju požara moglo nastopiti. Dne 6. julija imajo prvo veselico z bogatim srečolovom v ta namen.

Dne 25. julija imamo pa občinske volitve. Nastopile bodo tri stranke: 1. Slovenska ljudska stranka, 2. Kmečko-obrtna SLS in Delavska stranka. Začeli so se pravi volilni boji, kateri so pa namenjeni le proti SLS. Kmečko-obrtna je sestavljena iz vseh različnih strank, kakor demokratov, sokolov, samostojincev in nekaj naših mož, na čelu naš dosedanji župan. Delajo z vso paro na volišče, da bi dobili čim več glasov in tako več odbornikov. Ko se je ista sestavljala prišel je iz Tržiča župan Lončar s svojo gardo, da jim je dal navodila, kako naj se sestavi in kako naj se imenuje. Prvič so jo krstili za napredno gospodarsko, ta ni šla, drugič so jo krstili za samo gospodarsko, tudi ta se jim ni obnesla in potem so naredili Kmečko-obrtno SLS, to pa samo zato, da bi čim več pristašev SLS preslepili, da bi jih volili. Eden kandidat od Kmečko-obrtno stranke se je sam izrazil, da je SLS privlačna sila, zato so ji pa dali ta napis, za katerem se pa skrivajo razni demokrati iz vseh vrst. Zato pa volilci pamet in nikar jim ne verjemite in jih ne volite. Volite le vsi listo Slovenske ljudske stranke. Pri volitvah bo naša skrinjica prva.

ADLEŠIČI NA BELOKRANJSKEM.

Pri nas so dve občine: Tribučne in Adlešiči. V Tribučah je bila vložena samo kandidatna lista SLS. Torej je v polovici župnije Adlešiči zmagala na črti SLS. V drugi polovici župnije Adlešiči je pa bolj zmešano. Tu se bomo pa s kroglicami igrali. Postavljene bodo tri skrinjice. Možje, pristaši SLS, žujte pesnico:

Vprašaj le delavca, vprašaj orača:

prva le skrinjica, ta je domača
druga so židovsko tuje blago,
dobro premisli, da škoda ne bo.
Nič ne pomišljaj, odločno na plan,
v prvo izpusti, da svetel bo dan.

Ni dolge, kar je iz naše župnije umrl neki Nikolaj Črnič, v starosti 108 let. — Dne 6. maja 1924 so Bojančani, ki spadajo v občino Adlešiči, praznovali sv. Jurija. So namreč pravoslavne vere. Ob tej priliki jih je obiskal višji šolski nadzornik Engelbert Gangl. To pravoslavno cerkveno prošenje se pomagali proslavit tudi viniški Sokoli. Slavlje je bilo zaključeno četrti dan. Teklo je po grlu in po mizi. Saj tudi lahko. Slavili so menda mirovno slavje. — Dne 23. decembra 1923 se je vnela ljuta bitka na Bojančanih med pravoslavni kmeti in neoboroženimi katoliškimi delavci. Katoliški delavci so bili popolnoma neoboroženi. Padlo je približno 100 strel. Bojančani so bili pred sodiščem oproščeni pod krinko zaščite javne morale. Živijo minister Nike Zupanič.

SV. KRIZ PRI KOSTANJEVICI.

Ljudje s liberalnim mišljenjem se sploh smatrajo za napredne tudi pri nas. Poglejmo samo ne-

koliko, kakšna je ta njihova naprednost. Na binokotni pondeljek sta imela v Bušehi vasi svetokrižka naprednjaka Hrovat Pepi, ki se trudi za županski stolček in reducirani ljubljanski liberalni uradnik, ki bi tako rad postal občinski tajnik, shod, bolj skriven seveda, da naši ljudje za njega niso prav vedeli, saj se naprednjaki sploh boje, da ne bi kdo odkrito razjasnil njihovih laži, na katerem sta jasno pokazala svoje naprednjaštvo, pa bušeški Golobič seveda tudi. Svetokrižki liberalci delajo ne proti svoji, ampak proti bušeški šoli. Bilo je na shodu nekaj njihovih pristašev, ki so zvesto poslušali njihove besede, daši tudi njihovi otroci hodijo v bušeško šolo. Svetokrižki liberalci ne delajo torej proti svoji šoli, saj hodijo v njo njihovi otroci, ampak proti bušeški. Kaj jim mar bušeška šola? Otroci te okolice naj le ostanejo topeci, kaj nam mar. To je tista sebična ljubezen, ki sama sebi dobro hoče, drugim ne. V oči jih bodoje stranišča, o katerih smo že spregovorili, da so bila neobhodno potrebna. O tem ne govorimo več. Pač pa pozivamo Golobiča, naj nam pove odkrito in jasno, kdaj je bilo dogovorjeno in sklenjeno, da se bo delal pri bušeški šoli nov vodnjak. Ako tega ne dokaže, ga smatramo za lažniva in hujskača. Sploh pa povemo eno, da bodo naši ljudje vedeli in naprednik Golobič tudi, če ne ve. Najsi bo tudi župan liberalce in ves odbor in krajni šolski svet, če je pri šoli kaj potrebnega, gre šolski vodja lahko preko njih. Okrajno glavarstvo pa občini samo sporoči, koliko in koliko potrebuje šola in občina mora dati, pa naj sede tudi sami liberalci zraven. — Obetal si ljudem tudi travnike. Kje jih bodo pa dobili? V kostonjovski graščini. Saj veste, kako bo državni centralizem delil polja, saj še brežiško graščino ne morejo razdeliti. Le v avtonomiji je upanje, liberalci so pa Zerjavovi pristaši in centralisti. Sicer pa niso naši liberalci ljudem obljubili travnikov, ampak samo, da bodo delali na to, ako ne, jim vedno to lahko očitajo in v nos vržejo. To jih ne bo belelo, liberalce je za tako stvar neobčuten.

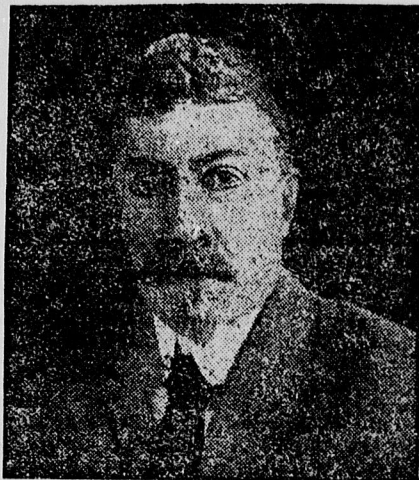
KRAŠNJA.

Dne 1. junija t. l. so se naši samostojni demokrati s Štrukljem na čelu osokolili ter privedli javen političen shod, ki je končal s tem vpehom, da je liberalcem samim izkopal le še večjo jama, ki so jo mislili izkopati SLS, pa so sami vanjo padli. Natepli so se gospodje liberalni demokrati iz Ljubljane, Kamnika, Domžal, Doba itd. Učitelj Grmek jih je pozval, da prekolnejo SLS, no, pa je prokletstvo padlo na liberalce same. Nastopila je cela vrsta liberalnih govornikov, in težavno je, ugotoviti, kdo je najbolj lagal, kajti v lažeh, obrekovanju, zavijanju so se kar kosali, kdo bo hujski. Ni vredno, da se zapisejo imena liberalnih veljakov, samo ime krtinskega učitelja Smajdeka naj se objavi, ki je nasilno vzel ključ farne cerkve, tako, da je moral orožnik nadenj, da je Smajdek ukradeni ključ vrnil. S svojim shodom so liberalci doživeli popolno polomijo v kljub revoluciji, ki so z njimi na shodu grozili. — Dne 29. junija imamo pri nas občinske volitve. Kdor pošteno s svojo pametjo zna misliti, ne bo volil Štruklja in njegove stranke in sicer zato ne, ker prvič, stranka, kateri pripada Štrukelj, je velesrbska, ki bi najraje Slovence in Hrvate vtopila v žlici vode. Drugič, ker stranka, kateri pripada Štrukelj, je brezverska in protiverska stranka, kar so liberalci dovolj jasno znova pokazali na shodu dne 1. junija, kjer so se norčevali iz sv. pisma in čudežev, sramotili in obrekovali papeže, in celo o samem Gospodu Jezusu Kristusu bogokletno govorili. Četrtoč zato ne, ker če Štrukelj zmaga, bo cela občina stokala pod komando in strahovlado ene same t. j. Golovec-Štrukljeve žlahte. Petič zato ne, ker Štruklju je samo za komando, nič pa za koristi občine, kar je Štrukelj že mnogokrat dokazal na pr. pri lovu, pri občinski poti, ki pelje proti vasi Koreno, katero pot si hoče Štrukelj prilastiti, četudi je zarisana v občinski mapi. Možje! Mladenci! Vsi volimo SLS! Ta stranka je zares slovenska, je zares ljudska in krščanska stranka. Proč s Štrukljem in njegovo protiljudsko stranko!

KRŠKO.

Občinske volitve za obširno krško občino bodo v nedeljo, 6. julija. Voliti je 33 odbornikov, volilo se bo na dveh voliščih: v Krškem in pri Sv. Duhu. Vložene so tri kandidatne liste: SLS, JDS in SKS. Skrinjica Slovenske Ljudske Stranke

(Kmetске Zveze) bo druga, ker je tako žreb odločil. — Volivci, v nedeljo, 6. julija vsi na volišče za smago SLS v krški občini, niti eden ne sme ostati doma! Vrzite kroglice v drugo skrinjico! Tako si izberete občinski odbor, ki bo nesebično zastopal vaše kmetске, obrtniske in delavske koristi, obenem pa boste manifestirali za avtonomijo Slovenije!

Painleve, predsednik novo izvoljene francoske zbornice, ki je vrgla Poincareja in Milleranda, dva zagrizena militarista in nacionalca, ki sta s svojo nestrpnostjo ogrožala evropski mir. Pašić je imel v njih precejšnje zaslonbo.

ŠENT JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Samostojno-liberalni kolovodje in njihovi tunji komunistični pomagači monijo, da je sedaj prišla ura za nje. Tudi njihova nenaturna zveza jih ne more rešiti. Liberalni belgrajski centralisti ravno te dni preganjajo vse, kar količ kaj diši po komunistih. — Pri nas posebno zabavljajo nad občinskimi dokladi. Najbolj so še hujskali po Vrhpolju, pri Kosu in Kranju, kjer zlasti zastopnik samostojno-komunistične zmesi Vale čuti veliko zaslonbo. Sklicujejo se na sosedno Orehovsko občino, kjer se po njihovih čedi le med in mleko. Mi pa pravimo: kaj boste primerjali našo občino z Orehovsko. To je tako, kakor bi stavili večjega posestnika na isto stopnjo z kajzarjem. Dalje pravijo, da je »klerikalni« odbor že lansko leto pritiral občino na 270 odstotno doklado. Samostojneži pa previdno molče, da so od teh doklad okroglo 120 odstotkov vzele samo šole. Mi pa tudi vemo, da so ravno samostojneži in drugi liberalci bili in so zato, da naj ljudstvo pri šoli nima nobene pravice, samo plača naj. Li mislite, da ne vemo, da imajo šol. voditelji poseben ukaz, da tudi sami sestavijo proračun in ga pošljejo na višje mesto. Županstvo pa kar dobi od okrajnega šol. sveta v Krškem odlek, koliko da mora staviti v občinski proračun za šole. Zakaj potem kričite, da je »klerikalni« odbor kriv velikim dokladom! — Ali ni bil zopet ravno »klerikalni« občinski odbor zato, da ne bi bilo nobenih doklad na zemljišče v tekočem letu! A proračun na pritisk liberalno-samostojnih birtov ni bil potrjen od vlade, ki je kar predpisala, da so mora vsaj 100 procentov pobirati od zemlje. Tako imamo letos po zaslugi liberalne vlade 100 odstotno zemljiško doklado. O tem samostojneži seveda molče. Li ni dalje ravno SLS bila tista, ki je z neumornim in tečkim delom dossegla, da ima sedaj tako lepo sejmišče cela občina in ne samo par ljudi. SLS tudi ne bo dopu-

stila, da bi par samostojnih mogotcev vodilo delo velike večine občanov, čuti pa se sama za toliko močno, da lahko nadzira svoje lastno delo ter odpravi morebitne pogrške.

TALČJI VRH PRI ČRNOMLJU.

V naši občini sta vloženi za občinske volitve dve listi in sicer SLS in Kmetška Zveza. — Da bodo naši volivci na jasnem, izjavljamo, da ljudje, ki kandidirajo na listi Kmetске Zveze niso pristaši naše stranke in so nadedli svoji listi to imelo zato, da bi vjeli kaj volivcev v svoje mreže. Je to jako slabo znamenje, če si ne upajo s svojo pravo firmo prod ljudi in so morali ukrasti ime Kmetški Zvezi. Pa tudi to jim ne bo pomagalo. Ljudstvo je takoj spoznalo njih namene in bo volilo SLS, stranko poštenosti, stranko, ki se bori za gospodarsko in politično ter kulturno samostojnost Slovencev, može pa, ki se skrivajo v obleki Kmetске Zveze, v resnici so pa sužnji srbstva, obsodilo 29. junija na ta način, da bo metalo kroglice v skrinjico SLS.

TREBNJE.

V Trebnjem imamo občinske volitve na dan sv. Petra in Pavla. Ker smo v Trebnjem precej »napredni«, imamo kar tri skrinjice: Slov. ljudsko stranko, samostojno in demokratsko. — Na naši SLS listi so podpisani najboljši možje iz vseh vasi v občini in vseh stanov, kmetov, delavcev in izobražencev. — Na samostojno so se podpisali zvesti poslušavci Ledorarja in pivci Pavlina; na demokratsko pa trebanjska »gospodac in par zapeljancev, ki so jih z zvijačo, a tudi s prevaro ujeli. Zato imamo dokaze! — Samostojna in demokratska lista sta samo na videz dve, v resnici pa ena, ker se bosta ob volitvah združili in vezali.

Veliki priganjač za obe listi, samostojno in demokratsko je »delavec« Budal, prekuzec z jajci, med ljudmi znan pod imenom »jajčar«, v politiki pa »voditelj« delavcev. On je za demokrate zbiral podpise, plačeval ga je pa trebanjski notar. Gospod »jajčar« bo res krasen zastopnik delavcev v občinskem odboru, on, priganjač tistih, ki odobra-vajo poboje delavcev v Trbovljah. Seveda kandidira g. »jajčar« tudi sam na demokratski ali trebanjski listi in sicer na odličnem mestu. To so mu Trebanjci pustili v zahvalo, ker jim je preskrbel možakarjev za podpis liste, četudi ne vseh z resnico in pravico!

Zadnja tri leta smo imeli pri nas samostojneža župana Z. veliko korajže se je usedel na županski stolec, poln svetec jeze in zabavljanja na prejšnje klerikalno gospodarstvo, a konec županovanja je bolj klaverna. Računi so v neredu, za l. 1923 še sedaj niso sklenjeni in potrjeni; župan, ves odvisen od trebanjskih megočujakov je plesal kakor so mu ti godli. Samostojni odborniki so glasovali za vse, kar so ti megočujaki želeli: Za zidavo sodnije, trški most, ki so ga hoteli naprtiti občini, čeprav je vaska zadeva. Vseled nerednega poslovanja občina za več mesecev ni prejela občinskih doklad. Nered v občinskem poslovanju je bil tak, da se je vršil na zahtevo okrajnega glavarstva pregled občinskih računov po revizorju iz Ljubljane Povdarjam, da je prišel revizor na zahtevo okrajnega glavarstva samega! — Samostojni sicer kriče, da je revizor našel vse račune v redu; a mi jih opozarjamo naj nikar ne hvalijo dneva pred nočjo; poročilo v pregledu računov še ni prišlo! Mesto, da se samostojneži hvalijo z »vzornim« poslovanjem, naj raje povedo s kako vneto in trdom so zadnje dni ob reviziji krpučali računo, da so nered vsaj malo zakrili. — Sicer pa dosti jasno govori o redu pri občinskem poslovanju to okolščino, da je dosedajni župan za svoje vzorno županovanje tako »odlikovan«, da po postavi za naprej še več izvoljen ne more biti v občinski odbor.

Možje — kmetje in delavci — na 29. junija vsi na volišče za Slov. ljudsko stranko — naša skrinjica je tretja.

KRIZE PRI TRZICU.

Tudi pri nas so volitve pred durni. Kako bodo izpadle, so nam ni treba ravno bati. Križki veliči v večini so dosedaj še pri vseh volitvah pokazali, da so trdni pristaši somišljeniki Slovenske ljudske stranke, in kot take se bodo gotovo izkazali tudi pri sedanjih volitvah, ki so izredne važnosti, ko se bije boj za gospodarsko in kulturno osamosvojitve izpod belgrajskega jarma. Res je pa še peščica takih, ki hočejo na vsak način podpreti polomljeno skrahirano liberalno stranko. Pučljive itak ne morejo, ker so jo tržiški liberalci pokopali

Najboljši šivalni stroji in kolesa

Gritzner za rodbinsko in obrtno rabo vedno v zalogi

edino pri **Josip Detelinc**

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika

stotam potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje. Galanterija in vse drobno blago.

pri Janu v Zadragi in k življenju obudili svoj napredni blok. Kdo je ta blok, je morda komu še neoznano. Radi tega pa hočemo mi danes razkriti njihovo miselnost. Lahko rečemo, da v tem bloku niso možje socialno čuteči za bližnjega, revnega bajtarja, delavca, obrtnika. Dokaz za to so uplívno izjave, ki so jih podali, ko se je imela napejati Borna električna in skupni vodovod. Neki trgovec se je izrazil, da je ni potreba in da je še celo življenju nevarna, to pa le za to, ker se je bal za dobiček pri petroleju. Drugi mogočno je izjavil, da lahko svojo kašo pri sveči poje. Ko se je pred leti nameraval zgraditi vodovod, jo je zopet gotova dična glava samostojnih pogruntala, češ, ni ga treba, jaz imam vodo v hlevu. Kriški kolodvor, najvzornejša naprava cele Jugoslavije, čigar streha je modro nebo, je zopet njihova dična zasluga. Če bi hoteli naštetati vsa njihova taka dela, pri katerih so pokazali svojo duševno revščino in nezmožnost, a obenem lastno dobičkaželjnost na škodo obččanov, bi morali napisati še dolge vrste. Zadostuje pa, da si je ljudstvo vse to še ohranilo v spominu in jim zato ne bo naklonilo svojega zaupanja, ker ga ne zaslužijo, kakor so s svojim delom pokazali, ampak ga bodo naklonili edino pravi nesebični zastopnici slovenskega ljudstva in volili zaradi tega listo SLS, ki so prva, druga, tretja in peta. Živela sijajna zmaga SLS.

IZ PREDOSELJ.

Skrinjica SLS je druga, to si dobro zapomnite! — Krivico smo napravili v zadnjem dopisu iz Predoselj našim nasprotnikom. Danes je popravo. Njihova lista se imenuje kmečko-delavska in ne gospodarska. Sicer pa bi niti popravljati ne bilo potreba, ker vsak razume, da se mora lista, na kateri so osebe kot profesor Košnik, profesor Ivančič, učitelj Luznar, gostilničar Grajzar, gostilničar Podlesnik in še drugi taki kmetje imenovati po takih kmetih in delavcih edino kmečko-delavska. Zato jo bo tudi gotovo podpisala Orjuna, ki ob vsaki priliki pokaže, kako ljubi kmeta in delavca po načelu: »Kogar Orjuna ljubi, ga terorizira«. — In še eno krivico moramo popraviti. Čisto pozabili smo zadnjič, kako vneto agitirajo Kramarjev očka in kako vnetega pomočnika imajo v Matjaku iz Orehovelj. Sovražila sta se ta dva nekdanja grdo, grdo; danes pa sta hudo, hudo prijatelja in vedno tiščita glave skupaj in si zaupavata vse tajne, kako napreduje kmečko-delavska lista, ki je združila vse neprijatelje kmeta in delavca od liberalnih profesorjev in samostojnih birtov pa do nasilnih Orjuncev. — Še tretjo novico iz Predoselj. Nasilne liste je med drugimi tudi preklical svoj podpis na kmečko-delavska listi. No Bajdov oče ima pa bolj dober kožo in manj občutljiv nos in je postal nosilec na listi. Agitacija se vodi z obeh strani. Pri nasprotnikih pa se nam to čudno zdi, da imajo umazane »Domovince« zastopni na razpolago. Odkod ta sredstva? Pomislite in vedite, da je denar ubogih davkoplačevalcev na razpolago ne le za Orjuno, ampak za vse, ki se prodajajo. In takih prodanovincev imajo nasprotniki radosti. Zato pa 29. junija vsi kroglice v drugo skrinjico: proti prodanovincem in nasilnežem.

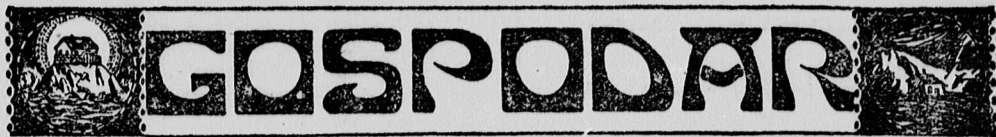
CERKLJE PRI KRANJU.

Pri nas so tri liste. Naše ljudi posebno odločno svarimo pred takimenovano kmečko-delavsko listo, na kateri je prvi Jožef Robas. Kdor neče osramotiti naš fare pred svetom naj si dobro ogleda tega moža kot starega liberalca. Kroglice, ki padejo v njegovo skrinjico, so kroglice Srbom prodanih liberalcev. Naj vas ne moti par imen na tej listi. Nekateri niso vedeli, kaj so podpisali. Pošteni Cerkljanci bodo volili Slovensko ljudsko stranko ki zastopa nevstraheno Slovence in se bojuje za njihovo avtonomijo.

SMIHEL-STOPIČE.

Dne 3. avgusta t. l. se vrše pri nas občinske volitve, za katere se z vso vneto pripravljajo zlasti gospodje Žerjavove klčke, ki bijejo sedaj ljubi boji za svoj obstanek. Žerjav namreč vidi, da nima pri našem ljudstvu zaslonbe, kar je razvidno zlasti iz tega, ker nima niti toliko pripadnikov, da bi sestavili svojo listo. Zato pa sijajno plačuje svoje verne pomočnike, zlasti navdušenega g. Lenarčiča iz Novega mesta, učitelja Hočevarja iz Šmihela, postajenačelnika Kobija iz Birčne vasi, puh-

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

Črešnja.

»Sv. Vid je črešenj sit« — pravi stari slovenski pregovor — seveda, če obrode. To velja pa le za tiste srečne kraje, kjer se kaj brigajo za to sadno plemo in kjer dobro uspeva. Žal, da je takih krajev malo, dasi se črešnje pri nas skoro povsod dobro sponašajo. Le brezbriznosti naših sadjarjev je pripisovati, ako je po mnogih krajih sv. Vid brez črešenj.

Črešnja je prvi, takorekoč spomladni sad. Zato je tudi tako zaželjen in težko pričakovan, in zato se tudi tako lahko razpeča. Njena zunanost je tako mikavna, in njen okus tako prijeten in osvežujoč, da ni čuda, ako mlado in staro tako rado sega po njej. Največ tega krasnega sadu povzijejo svežega, mnogo ga porabijo za razna peciva, precej ga tudi vkuhajo, po drugih krajih ga pa po tovarnah na vagone predelajo v drage konzerve. Črešenj ni nikdar toliko, da bi jih ne mogli spečati. Ako ne gredo v denar doma, se prodajo pa na veliko v tovarne.

Črešnja se v vsakem oziru razlikuje od drugih sadnih plemen. Razen oreha in našo starodavne tepke je v obširnosti ne doseže nobeno drugo sadno drevo. Ponekod vidimo silne orjake, stare precej čez 100 let. Kljub veliki starosti in obsežnosti raste v mladosti jako hitro in tudi prav kmalu zarodi. Desetletna krepko rastoča črešnja je že precejšnje drevo, ki tudi že rodi. Kar je pa pri črešnji posebno važno, je to, da daje izmed vseh sadnih plemen razmeroma najbolj redne sadne letine. Cvete skoro vsako leto. Prav tako bi tudi vsako leto redno obrodila, ko bi tu in tam

lega g. Prijatelja iz Težke vode ter druge njim sorodne duše, da hočijo okrog ter izsiljujejo od našega ljudstva podpise. Naše ljudstvo je pa že prišlo do prepričanja, da je SLS edina stranka, ki zastopa koristi in pravice ljudstva, zato se ne bo dalo zapeljati od Žerjavovih zapeljancev in ne bo nasledilo njihovim praznim obljubam. To svoje zaupanje bo pokazalo na dan volitev, ko bodo vsi kot en mož volili SLS, ki ima že določene svoje kandidate in čije nosilec liste je g. župan Vovk. Prepričani smo, da bo SLS gotovo dobila več glasov kot zadnjič in da bo ljudstvo s svojimi izkoriščevalci na dan volitev spet pošteno obračunalo. To se bo pa zgodilo z vsemi, tudi s SKS, čeprav upa, da si bo med ljudstvom ustvarila boljši obstoj in imela večji ugled, če se prelevi in si nadene naslov Gospodarska stranka.

IZ PREŽGANJA

smo dobili od zastopnikov liste SLS druga skupina zadržila, da so in hočejo biti pristaši SLS, da so iz krajevnih ozirrov postavili svojo listo, o drugih stvarih pa da se bodo pogovorili po volitvah. Ker se v krajevne spore nočemo mešati, prinašamo to izjavo. Uredništvo.

n Orlovski odsek na Brdu priredi v nedeljo, dne 22. t. m. ob 3 popoldne javno telovadbo ob sodelovanju Mengeške godbe s srečolovom. Za potrežbo je preskrbljeno. Povabljeni vsi prijatelji od blizu in daleč.

ne vničili cvetja aprilovi nazimki in trajno deževje. Ker se črešnje trdno drže na drevesu, jih moramo trgati. Za kupčijo imajo veljavo samo tiste črešnje, ki so obtrgane s peclji. Pri obiranju je treba paziti, da se rodni les ne poškoduje in ne osmukajo rodne češulje. Tudi sicer je treba velike previdnosti, ker pri obiranju črešenj je bil že marsikdo nesrečen.

Črešnjevo drevje se razlikuje od drugih plemen tudi v tem, da ne potrebuje posebnega negovanja. Ako raste v prikladni, topli, ne premokri zemlji, ki ima dovolj apna, se sponaša prav izvrstno brez vsake nege. V višavah se počuti mnogo bolje nego v nižavah.

Večina vsega črešnjevca drevja je vzgojena doma. Navadno cepijo divjake na mestu, kjer zrastejo, dasi se mlada črešnja prav tako z uspehom lahko presaja. Zato v naših krajih nimamo črešnjevih nasadov v vrstah kakor drugo sadno drevje, ampak le posamezne črešnje na raznih krajih, kjer je pač zniknil divjak in ni bil napoti. Sicer je pa črešnja kakor ustvarjena za posamnico, da je nič ne ovira v razvoju. V večji družbi v tesnih vrstah bi se najbrže ne počutila tako dobro in bi se bržčas tudi nikdar ne razvila v tako orjaška drevesa.

Črešnje cepimo skoro vedno le v vrh več let starega divjaka ali tičje črešnje, ker črešnji ne ugaja pritlična cepitev, kakor jablani ali hruški. Tudi ni vseeno kakšne sorte je podlaga. Lepo, zdravo, in trepno drevje zraste le na divjaku r d e č e tičje črešnje, ki raste po gozdovih. Marsikje trpijo taka necepljena drevesa tudi v bližini selišč in sicer po takih krajih, kjer bi rastle lahko tudi žlahtne črešnje, pa ni nikogar, ki bi divjake precepil. Črna divja črešnja ne velja za podlago. Sedaj je ugoden čas za nabiranje semena (rdečih tičjih črešenj). Popolnoma zreli plodovi naj se takoj s kožo vred posejejo na primeren prostor na zelenjadnem vrtu ali na zelniku. Spomladi bo seme izkalilo in v dveh, treh letih bodo drevesa že godna za požlahtnjevanje. Kdor bi seme sušil in hranil, da bi ga sejal šele spomladi, ne bo doživel drevja iz njega.

Cepiče moramo rezati še pozimi — decembra ali januarja — cepiti pa februarja meseca. Poznejše cepitve se ne primejo rade. Cepljenje v zarezo in v razkol se sponese jako dobro. Tudi za odbero primernih sort je sedaj najugodnejši čas, ko si lahko ogledamo s sadjem obloženo drevje. Za rezanje cepičev izberimo in določimo le zdrava, posebno rodovitna, neobčutljiva drevesa tistih domačih preizkušanih sort, ki so posebno v trgovini priljubljene.

Črešnja ima dva huda sovražnika. Na neprikladnih svetih rastoče črešnje uničuje smolika. Plodove pa okvari črešnjeva muha, ki zaleže na plod po eno jajčece, iz katerega se izleže bela ličinka, ki živi v sredi ob koščici.

Gospodarska obvestila.**CENE.**

g Z vinskega tržišča se poroča, da je bil pretekle dni promet s slovenskimi vini majhen. Izjemo tvorijo le prvovrstna ljutomerska vina. V Dalmaciji se opaža nekoliko živahnejši promet radi zveze s Sušakom, kamor so prišle manjše in večje pošiljatve v svrhu nadaljne prodaje. Cene slovenskim vinom so ostale neizpremenjene in stane Dolenjec po Din 4.50 do Din 5.50, štajerske vrste lanske letine pa po Din 7.50 do Din 10. Hrvatska vina stanejo Din 4 do 5. Isto ceno ima 11 do 12 procentni Dalmatince, dočim se plačujejo 7 do 8 odstot. vrste po Din 2 do 2.50. V Vršču stanejo 10 odstot. vina po Din 2.50 do 3.50, 11 odstot. Din 3.50 do 4.50 in močnejša vina po Din 5.—. Iz Banata se ponovno poroča o toči, ki je napravila na večih krajih dosti škode. Zato so tamošnja vina čvrsta, ravno tak tudi srbska. Negotinec stane Din 6 do 6.50.

g Mlečni trg je v Ljubljani prenapolnjen in je imel za posledico znatno padanje cen mleku in mlečnim izdelkom. Cena mleku se je na ljubljanskem trgu znižala za 50 par pri litru. Na trgu se prodaja nepasterizirano mleko po 3 Din liter, k ga gospodinje vseeno ne kupujejo, ker se hitro pokvari. V mlekarnah se prodaja pasterizirano mleko, ki je sicer nekoliko dražje, zato pa zdržno.

Gospodarska zveza notira sledeče cene: Semena: Domača detelja, črna, plombirana po 27 Din. Lucerna ali nemška detelja, plombirana po 26 Din. Rdeča detelja ali inkarnatka po 20 Din. Semenska pesa »Mamuth« (rdeča) po 22 Din. Semenska pesa »Eckendorfer« (rumena) po 22 Din. Italijanska ljujlika po 24 Din. Angleška ljujlika po 24 Din. Nemška ljujlika po 14 Din. Grahora po 5 Din. — Guojila: Superfosfat rudninski 16 odst. po 120 Din. Superfosfat kostni 18/20 odst. po 190 Din. Razklejena, bela kostna moka po 160 Din. Tomaževa žlindra 18/19 odst. po 170 Din. Kaljeva sol 40/42 odst. po 150 Din. Kajnit 12/14 odst. po 70 Din. — K r m i l a: Oljnatte tropine po Din 3.50. Klajno apno Din 4.50 pri manjšem odjemu 6 Din. — Vinogradniške in kmetijske potrebščine: Gumijeve trakove po 140 Din. Žveplo, dvojno rafinirano Din 3.75. Modra galica 98/99 odst. po Din 9.25. Trierji (čistilniki) znamke MIA 2.900 Din., znamke MIB 2800 Din. Mlatilnice na ročni in gepeljni pogon 4000 Din. Mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali 6900 Din. Gepeljni na 36 obratov po 4500 Din, na 24 obratov po 4000 Din. Okopalniki 1000 Din. — Poleg tega je na razpolago bencin po 13 Din za kg;

725—730 odst pri odjemu celega barela. Nadalje imamo na razpolago vsakovrstne poljedeljske stroje kakor: čistilniki (pajtelini), sadni mlini, plugi, travniške in poljske brane, kose in brusilni, vodne žage, brzo-parilniki, kovani žebiji, gnojnične sesalke, tehtnice, separatorji za mleko, zidarske žlice in kladiva, lopate za štihat, vodne sesalke, kosilnice, kline za slamoreznice itd.

ZIVINA.

g Živinski trg. Maribor, dne 13. junija. Prignanih je bilo: 115 svinj in 1 ovca. Cena: 5 do 6 tednov stari 200 do 225 Din, 7 do 9 tednov 250 do 275 Din, 5 do 7 mesecev 575 do 650 Din, 8 do 10 mesecev 1100 do 1175 Din. Kilogram žive teže 15 do 17.50 Din, kilogram mrtve teže 20 do 23.75 dinarjev. Ovca komad 225 do 250 Din. Dogon je bil radi dežja slab. Prodanih je bilo 80 komadov svinj. — Zagreb, dne 13. junija. Voli prvovrstni za kg žive teže Din 15 do 17, voli debeli 14.75 do 15.25, voli rejeni 13 do 14, bikli debeli težki 13.50 do 14, bikli rejeni lažji 11.25 do 12.75, telice rejene 11 do 12, krave rejene 11.50 do 12.25, krave klobasarice 7 do 8. Teleta živa 15 do 16.50, teleta zaklana 20 do 20.75, prašiči domači debeli 16 do 17, prašiči peršutarji 14.25 do 16, prašiči zaklani 13 do 21.25, prašiči banaški 20 do 22.50. — Cene goveji živini so se malenkostno popravile. Teleta se se istotako nekoliko zboljšala v ceni. Cena prašičev se je ustalila. Večje povpraševanje pa je za lahkimi prašiči. Pričakovati je, da se bodo sedanje cene držale.

IZVOZ IN UVOZ.

g Izvoz protnine iz naše države. Po podatkih generalne direkcije carin v Belgradu je znašal izvoz perotnine iz naše države v prvem četrtletju t. l. 17. vagonov v vrednosti 45 do 50 milijonov Din. V aprilu t. l. je znašal izvoz žive perotnine vrednost 4 do 5 milijonov Din. V lanskem letu se je izvozilo perotnine 600 vagonov v vrednosti 140 milijonov Din, a v letošnjem celem letu se računa na izvoz v vrednosti 200 do 225 milijonov Din. Živa perotnina se izvažava v glavnem v Italijo, Španijo in Madžarsko. Zaklane perotnive gre največ v Anglijo, Francijo, Švico, Avstrijo in v zadnjem času tudi v Nemčijo.

g Sporazum o izvozu vina na Češkoslovaško. Po daljših pogajanjih je odobrila češkoslovaška vlada te dni načrt izvoza jugoslovanskega vina na Češkoslovaško. Naša kraljevina ima zdaj s to državo iste ugodnosti kakor Italija in Francija. S sporazumom je omogočen izvoz večje množine boljših jugoslovanskih vin v češkoslovaško republiko, ker smo dosegli 50 odst. popusta pri uvozni carini v tej državi. Potrdila

o izvozu vina izdajajo pristojne trgovske zbornice.

g Nova izvozna carina. Z 10. junijem je stopila v veljavo nova izvozna carina, ki izkazuje nižje postavke. Za nekatere predmete se je carina prav izdatno znižala. Po novi izvozni carinski tarifi se odslej plačuje po 20 Din za 100 kilogramov (doslej 30 Din), rž 20 (30), koruzo 10 (20), ječmen 10 (20), oves 5 (10), fižol 25 (50), pšenični zdrob in pšenična moka 8 (25), seno 2 Din za 100 kg. Za konje, stare nad tri leta se plačuje po 100 Din, za zaklane po 50 Din za goveda do 100 kg žive teže po 40 Din, zaklana in brez kože so prosta carine, s kožo po 40 Din. Prašiči do 70 kilogramov se ne smejo izvažati, nad 70 kg za komad ali za vsakih 100 kg (po želji izvoznika) po 200 Din. Zaklane svinje se plačuje odslej po 50 Din; mast je prosta carine, ravno tako tudi vsi mesni izdelki. Jajca 100 Din, kože kakor sedaj s popustom, za kože od ove, koz, jagenčkov, konjske in svinjske kože po 200 Din, goveje kože brez carine, Sveže slive so carine proste, za druge vrste se plačuje po 3 Din; med je prost, ravno tako premog. Za smrekov les se pobira izvozna carina po 30 Din, hrastov stavbni les in pragovi po 15 Din brez oddaje v naravi; oljčni sadovi 100 Din. Odpadki od stekla so prosti carine. Perutnina, živa 100 Din, zaklana 50 Din.

RAZNO.

g Sadna letina v Sloveniji. Na Dolenjskem in deloma tudi na Štajerskem vsled preobilnega deževja v času, ko je bilo dreveje v cvetju, ni pričakovati dobre sadne letine. Na Gorenjskem, kjer sadovnjaki pozneje cveto, pa je pričakovati mnogo sadnega pridelka.

g Stanje vinogradov na Dolenjskem. Trta je pokazala dosti zaroda in je tudi vreme bilo tako ugodno, da bi se dalo zamujeno še nadomestiti. Sv. Urban in Medard sta bila lepa, kar je za Dolenjca znak, da bo trta v lepem odcevela. Toda deževje, ki nagaja prošli in tekoči teden, je uničilo vse nade, ker je nastopilo ravno v času, ko je trta v polnem cvetu. Obeta se zelo slaba letina in bo imelo to gotovo učvrščenje cen za posledico.

g Skrb v Avstriji za prevažanje sadja in sadnega mošta. — Generalna direkcija zveznih železnic je že sedaj vse poskrbela, da bo jeseni za prevoz sadja in sadnega mošta v Avstrijo na razpolago zadosti vozov. Hkrati se je odločila, da bo tarife za prevoz tega blaga izdatno znižala. — Pri nas se pa v tem oziru še ni prav nič ukrenilo. Ima vremena.

Prispevajate za Stadion

Schicht

Pravo
Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je nepresežno v pralnem uspehu in izdatnosti.

Pranje s **Schichtovim** milom je zabava!

GOSPODINJA

BOLNIŠKA POSTELJA.

Prav mnogo je odvisno za zdravljenje bolnikov od tega, kakšna je bolniška postelja. Ako je prav prirejena in pravilno postavljena, je vse lažja postrežba in tudi bolnik mnogo manj trpi. Bolniška postelja naj stoji tako, da je vzglavni konec pri steni, na obeh straneh pa prost dohod. Najprimernejše je žičasta peresna vloga, na kateri leži žimnica, ki je hladna, primerno mehka in enakomerna podloga za bolnika. Slamnjače, plevnice in pernice niso priporočljive, ker se v njih rad nabira mrčes, so vroče in se bolnik preveč poglubi vanje. Ako nimaš žimnice, pripravi slamnjačo iz turščine slame, ki jo po dolgem natrgaj, da je mehkejša in bolj gibka. Nanjo deni potem blazino s čistimi ovsenimi plevami, ki si jih prej očistila vsega prahu, ali pa tudi drobno narezane rezanice. Na vzglavje položi blazino, ki naj bo tako dolga, kakor je postelja široka in je napolnjena z žimo, plevami ali rezanico. Na to pregrni rjuho, ki jo na vseh straneh dobro zatlači, da ne bo delala gub pod bolnikom. Za odejo ne jemlji pretežkih stvari, zlasti ne zdaj ob vročini; primerne so prešite odeje, ali volneni koci. Pod nje pregrni vrhnjo rjuho ali jo pripni na odejo. Podzglavnik naj bo tolik, da je dovolj velik za glavo, če je pa treba podpreti tudi zgornji život, jih mora biti več in jih je položiti potrebi primerno. Bolniku, ki vedno leži, je treba vsaj dvakrat na dan prestlati posteljo, da se prezrači in shladi. Ako bolnik ne more sam s postelje, ga je preložiti na drugo posteljo, ki jo porineš prav tik njegove. Bolnik, ki se ne more sam dvigniti, naj ima na vznožju pritrjeno gurto, za katero se prime, ko se hoče dvigniti. Tudi pri nogah naj ima tak bolnik trdo blazino, v katero upre noge. Ponekod imajo tudi od stropa visečo gurto, katere se bolnik oprime, ko sede. Ako slaboten bolnik zdrzne z vzglavja, ga ne smeš prijati kratkomalo pod pazduho in ga vleči nazaj, ker ga vsega pretegneš in silno zmučiš. Zravnaj mu srajco do pod kolen, prvi ga nad koleni in ga porini nazaj, pri čemur ti bo morebiti tudi sam pomagal, če se vsaj nekoliko upre s petami in rokami.

Posteljno perilo prav pogosto menjaj, zlasti zdaj poleti. Najbolje je, če med tem bolnik gre s postelje, ali ga predeneš na drugo. Pri slabotnih bolnikih, ki niso pretežki, lahko to sama storiš: bolnik naj se te prime z obema rokama za vrat, ti ga pa primi z desno roko pod koleni, z levo pa čez pleča in dvigni. Če je pa bolnik težak, je treba za to delo dveh ljudi. Oba morata stati na isti strani postelje; eden porine roke pod bolnikova pleča, drugi pa pod spodnji život in kolena, a oba morata delati vse istočasno. Ni pa vseeno, kako bolnik leži v postelji, ampak je to odvisno od njegove bolezni. Bolni na pljučih, s kašljem in težko sapo, morajo skoro samo sloneti; zato rabijo veliko podzglavnikov, ki jih je treba, ker se hitro razgrejejo,

večkrat menjati. Pri boleznih v trebuhu je dobro kolena in hrbet nekoliko podložiti, da trebuh, ozir. bolno mesto ni nategnjeno. Bolne noge je dobro precej visoko polagati. Pri zlomljeni roki ali nogi založi zlomljeni ud od vseh strani z malimi blazinami (napolnjenimi z drobnim peskom ali rezanico), da pride zlomljena kost v pravo lego. To posebno še tudi potem, ko je že trda obveza odstranjena.

Važno je, da veš, kako položiti bolnika dotlej, da pride zdravnik, ki da potem navodila. Celo telo naj leži v popolnoma mirni legi. Rana ali boleče mesto še prav posebno mirno. Če je rana odprta, jo zavezi s snažno obvezo. — V splošnem pa boš marsikaj sama čutila, kako ti je treba ravnati. Misli vedno na to: kako bolniku lajšaš bolečine; zato pa je vsaka še tako iznajdljiva pomoč dobrodošla. — Največja snaga pa je najboljša nega bolnika.

KUHINJA.

Krompirjeva solata z zelišči. Sesekljaj eno trdo kuhano jajce, eno salatko s perjem vred, ali česenj, nekoliko drobnjaka, krebuljce, zelenega peteršilja, ščep popra, deni v skledo, osoli, prilij kisa in olja in stresi vse na krompir, ki je kuhan in na listke zrezan, premešaj in postavi na mizo.

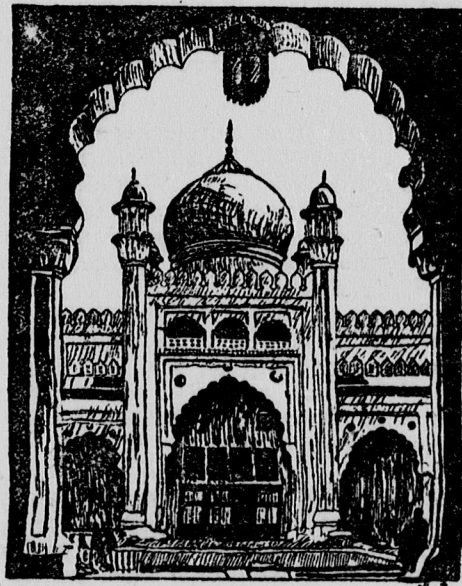
Grah s smetano. Zberi in operi pol litra izluščenega graha ter ga skuhaj v slani vodi z vejco zelenega peteršilja. Kuhane odcedi, stresi na krožnik, ga potresi s krušnimi drobtinami in zabeli z mastjo ali surovim maslom, nato zavri par žlic kisle smetane in jo polij čez grah.

Črešnjeva torta. Mešaj četrť ure 10 dkg surovega masla, 10 dkg sladkorja, 4 rumenjake, prideni sok polovice limone. Nato prideni sneg 4 beljakov in 10 dkg moke. Testo stresi v pomazan tortni model, ga z žlico razravnaj in položi po vrhu črešnje drugo poleg druge, potem ko si jim odstranila peclje. Peci v srednje vroči pečici pol ure. Pečeno potresi s sladkorjem ter postavi gorko ali mrzlo na mizo. (Ako hočeš, poberi peške iz črešnje.) M. R.

Lilije. Lilij je več vrst in barv. Najlepše med vsemi so gotovo bele, ki razcveto v drugi polovici junija. Radi krasnega cvetja in močnega prijetnega duha so priljubljene starim in mladim. Lilije spadajo v vrsto čebulnic in se tudi razmnožujejo z njimi. Zahtevajo pa gnojno zemljo in solčno lego. Naj boljši čas za razmnoževanje je mesec avgust, ker se čebule v jeseni in v zgodnji spomladi opomorejo in tudi cveto drugo leto. Razmnožujemo jih z razdeljevanjem čebulic. Paziti pa moramo, da ne ranimo čebul pri presajevanju, pri okopavanju in pri rahlanju zemlje spomladi. Le malo ranjena čebula zabrani cvet tisto leto. Ker se čebule hitro množe, je zelo priporočljivo razmnoževati in presajati jih vsako četrťo leto. Kakor z belimi, tako ravnamo tudi z drugimi vrstami, med katere spadajo: rumena lilija, zlati klobuk, cesarski tulipan, ki cvete že v začetku aprila, lilija zlato-

paska in pegasta lilija. K lilijam spadajo tudi bledorumeni in temnorumeni enodnevni. Na visokem stebelu imajo cvetja; vsak cvet traja le en dan, a vsak dan se odpre nov cvet. Te vrste lilije se razmnožujejo z razdeljevanjem korenin.

Potonka. Divja potonka raste po gorskih vrhovih južne Evrope. Pri nas se je udomačila v mestu in na deželi. Po barvi je: bela, rožnordeča, živordeča in temnordeča. Po obliki so napolnjene z velikim cvetom, pa tudi enostavne se nahajajo tu in tam. Razmnožujejo se z razdeljevanjem korenin, ki jih napravijo globoko v zemlji. Razmnoževati jih je najboljše meseca avgusta in sicer je treba korenino previdno in globoko izkopati. Prvo leto po presaditvi navadno ne cvete.

Britanska razstava: Indijski paviljon.
(Glej članek.)

RMAN

pozna vsak otrok, nabere naj ga vsaka mati, ki ima doraščajoče hčere, vsaj časih je bila to navada. Rman pomaga za bledičnost, krvotok, belo perilo, kadar boli križ, za različne mrzlice in prehlad, krče, zažlemano kri, spolne bolezni, grinte, mehurne bolezni, zlato žilo, davico udnico. Župnik Kneip je bil poln hvale te ponižne, pa tako mogočne zeli. Uživa se čaj ali izvleček. Za ozeblino, bolečine v križu in drugih udih je mazilo, za gimte in izpadke pa umivanje in kopanje z izkuho cele rastline. Pri belem perilu in drugih neredih je posebno važno umivanje s čajem. Mazilo: Naberl pest rmanovih vršičev, pest cvetja, pest listja rdeče maline in pest grenkuljičinega listja, potolci z lesom, deni toliko svinjske masti, da pokrije, kuhaj dve uri pri tihem ognju in iztisni skozi platno. Pekoče bolečine, ki jih prizadevata zlata žila in volk, minejo po tem mazilu. Izkuha rmanovega cvetja naredi lepo polt, ako se umivaš z

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

LISTEK

Sovraštvo in ljubezen.

Preko snivajoče vasi je ležala poletna noč, ko se je cunjar vračal domov. Žetev! Polje, zapisano smrti, je težko dihala.

Matija Gorec je obstal in se ozrl še enkrat proti šoli, ki mu je bila v otroški dobi drugi, boljši dom, in kamor ga še sedaj vedno zopet žene tiho hrepenenje. Ljubil je tega starega moža, ki je bil tako dobrosrčen in kraktoviden, da ni spoznal človeške zlobe, pa tudi ne skritih tihih ran, ki so krvavele poleg njega.

Kot najsiromašnejšega otroka ga je učitelj vzel v svojo hišo, ga vzgojil in ga tudi poučeval izven šolskega časa. Tako je Matija Gorec rasel skupaj z učiteljevo Ano, živela sta kot brat in sestra. Pozneje je Matija Gorec šel kot rudar v rudnik. Kadar pa je bil ob nedeljah prost, je šel v šolo. Tedaj pa, ko je doraščal, je tiho prišla ljubezen v njegovo srce. Nihče ni vedel tega, niti učitelj niti Ana. Bilo bi zelo predrzno in nevhaležno, če bi to kaj pokazal, on, ubogi rudar.

Dokler se ni zaročila. Tedaj je bilo konec njegovega premagovanja. Nič več ni prenesel tega, da bi šel v šolo. In tedaj je Ana vedela. Učitelj se je pa samo čudil in se je jezil nad odpadnikom.

Oh, to grozno delo v rudniku! Ta samota v mrkih rovih pod zemljo brez upanja na bodočnost. Gorec tega ni vzdržal.

Umril mu je neki sorodnik in mu zapustil hišico in malo trgovino s cunjami. Učitelj ni hotel ničesar slišati o izpremembi poklica; Matija pa je bil vesel, da je bil lahko vedno na prostem, hodil okoli po svetu in da mu ni bilo treba biti vedno samemu s svojo srčno boleštjo. Tedaj je postajal polagoma mirnejši in vedrejši. Čez nekoliko let se je poročil s pridnim dekletom. Nikake bridke ure ji ni povzročil, tudi ona njemu ne. Toda čez eno leto, ko je bila Liza rojena, je umrla.

In zopet je bil sam. In preko zakona in preko groba je prišla včasih ob tihih urah nekdanja ljubezen iz mladih let, čisto brez želja, a bolešno globoka — kakor danes, ko bo morala iti bolna in slabotna revščni nasproti, revščini, ki mu je nekdanj prepovedala misliti nanjo.

Od daleč se je bližala nevihta in Matija je šel domov.

Začetkom prihodnjega oktobra je prišel Henrik zopet domov. Jesenske počitnice. Hlapec je z vozom prišel na koločvor ponj. Tuje je gledal deček z velikimi, črnimi očmi domače gore. Vselej, kadar je prišel iz ravnine in prvič zagledal vrhove gora, tedaj mu je srcu začelo hitreje biti, kakor da bi na teh gorah prebival neki svet mir, kjer izgine vsa tesnoba in je pozabljeno vse hrepenenje.

In vendar je bila pokrajina otožna. Pestro listje je trepetalo na drevju, bel, meglen pajčolan se je razprostiral preko praznih travnikov, Ob potokih in bajerjih

so stale vrbe, podobne sključenim, pohabljenim starčkom, kot bi hoteli pasti v vodo in umreti. Na visokih jagnedih ob poti pa je prepeval veter pesem daljnega poletja in mrtvega veselja.

Toda bila je domovina, domovina, ki jo je deček tako bolešno ljubil, na katero je mislil vsak dan, ker je moral biti daleč od nje.

Po polju je šel mož z lovsko puško, komaj dvesto, tristo korakov oddaljen od poti. Hlapec je ustavil konja. Henrik je skočil kvišku, potegnil klobuk z glave, mahal in vpil: »Oče, oče, oče!«

Mož je obstal, pogledal in pomahal z roko. Nato pa je dal znamenje, naj se pelje dalje, in nadaljeval svojo pot.

Voz je ropotal po cesti dalje. Deček je sedel popolnoma tiho. Pripeljalali so se mimo krompirjeve njive. Na njej je delalo več ljudi in kopalo iz črne zemlje bele, duhteče gomolje. Avgust Bajželj, oskrbnik, je čuval nad vsemi kot molčec kralj. Toda od vseh je jemat težke, napolnjene košare in usipal njihovo vsebino v velikanski voz.

Tedaj se je mlad fant ločil od delavne skupine, stekel par korekov, padel preko vreče krompirja, se pobral, se spotaknil še enkrat ob neko brazdo, snel čepico z glave, jo vihtel kakor nor po zraku, skočil preko cestnega jarka, stopil k vozu in rekel sopihajoč:

»No, Henrik, to je pa dobro, da si zopet prišel!«

»Dober dan, Janček! Kako imaš mrzle roke.«

»No, le pobiraj krompir, ko je zemlja tako mrzla. Lahko si vesel, da si četrtošolec in lahko vedno sedi v sobi.«

»Janček, ti moraš iti z menoj!«

Henrik je zavpil proti njivi:

»Hoj! Bajželj! Oskrbnik! Ali se sme Janček peljati z menoj?«

Velikan se je zamislil, stresel najprej močno z glavbo, nato zopet mislil dalje, zmajal nato neodločno z ramami, nato pa je kratko prikimal in se obrnil proč.

»To sem že vedel,« je rekel Janček in splezal na voz, »povem ti, jezil bi se, če se ne bi peljal s teboj, in jaz tudi.«

Tudi samotni lovec je šel domov. Ni imel sreče. Njegova lovska torba je bila prazna.

Srečal Naglič se je zasmejal. On in sreča! Te že dolgo ni bilo zanj.

Truden se je naslonil na svojo puško in s turbnim pogledom je zrl preko golega, mrtvega polja in proti oblakom, ki so težko viseli proti gorovju. Šele čez nekaj minut je samotar zapazil, da je bil v nevarnosti, zakaj petelin njegove puške, na kateri cevi je slonel, je bil napet.

Trpko je zadrgetal obraz moža, dvignil puško in izstrelil oba naboja v zrak. Zaprl je oči ob votlem poku in šel dalje.

In kakor večkrat v zadnjem času, je šel k Preku. Dobil je krčmarja samega, zakaj bilo je še zgodaj popoldne.

»No, ali si prinesel obresti, Herman?« je vprašal krčmar prijazno.

»Ali se ti tako mudi z obrestmi? Mislim sem, da jih ne potrebuješ tako nujno.«

»No da, vsak potrebuje svoj denar, vsak, Herman! Jaz tudi!«

Naglič je okorno sedel za mizo.

»Izreži mi jih iz kože! Nimam nič! Čarati ne zna nihče!«

Krčmar je zlovoljno obrnil hrbet in čemerno gledal skoz okno. Vse je bilo tiho. Oba sta molčala.

Tedaj so se odprla vrata in vstopil je približno sedemnajsetletni fant, močan in z idiotskim obrazom. Bil je edini Prekov sin.

»Hu, hul!« je rekel in si drgnil roke.

»To je danes mraz! Nočem biti na polju — nočem — niti malo nočem.«

»Glej, da izgineš zopet ven, ti lenobal!« je rekel Prek.

Toda sin se mu je smejal.

»Ti si lenobal! Oh, to je mraz! Tukaj pa je toplo. Tukaj je mnogo lepše!«

Začel je žvižgati in skakati na eni nogi po sobi ter si je mencaje drgnil ušesa in nos. Nato je sedel za mizo. Prek ga ni več gledal. Obrnil se je zopet k Nagliču.

»Poglej, Herman, red mora biti. V denarnih zadevah se konča dobrodušnost. Za podariti nima nihče kaj.«

Naglič je skočil kvišku in udaril s pestjo po mizi.

»Podariti? Kdo govori o podaritvi? O! nikogar ne potrebujem, da bi mi kaj podaril in od tebe najmanj. Tako daleč nisem!«

Prek je zmajal z ramami.

»Vedno takoj užaljen! Vedno isti gospod, ki se mu ne sme ničesar reči. Poglej, Herman, to je tvoja napaka. Tako si polagoma prišel z vsemi kmeti narazen. Ko bi imel več prijateljev —«

»Oh, molči, pusti me na miru s temi tepci!«

»Hihhihi — tepci, tepci, tepci!« se je režal idiot.

»Glej, da se izgubiš, Avgust!«

Fant se ni premaknil s prostora.

»Ne,« se je režal. »Mraz je!«

Naglič je zopet povzel besedo.

»Ali bi mi kdo od teh pomagal? Kaj? Nihče! Bali bi se. Niti vinarja mi ne bi posodili.«

»Ena — dve, levo — desno, ena — dve, levo — desno!« Idiot si je napravil papirnato čako in je korakal po sobi.

»Glej, da se spraviš ven, Avgust,« mu je rekel Naglič. »Saj ne more človek govoriti nobene pametne besede. Ti, teped neumni!«

Avgust se mu je spačil. »Zunaj je mraz. Ena — dve, desno — levo!« Nato je nenadoma obstal, zažugal kmetu s pestjo in zakričal:

»Vi nimate pravice ven metati! Hu, tako mraz je, tako zelo mraz!«

Glasno je zatulil. Oče mu je prijazno rekel: »Sedi lepo tiho v kot, Avgust! Lahko ostaneš tuk!«

Bil je silno ozlovoljen. Sam je večkrat zakričal nad svojimi otroci, toda ni pustil,

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

da bi jim tuj človek kaj rekel. Idiot je sedel za mizo in nekaj časa zamolklo tulil pred se. Od časa do časa je pogledal proti možema in zažugal s pestjo. Potem je vzel z glave papirnato čako in razvil list časopisa. Zagledal je na njem sliko, ki ga je očitvidno zelo zanimala, zakaj neprestano je strmel vanjo, se smejal, včasih zadovoljen pokimal in pri tem rezal obraze.

Kmet iz vasi je stopil v sobo.

»Dober dan, Prek, dober dan, Naglič!«

»Dober dan, Repar!«

»No, kako gre?«

Naglič se je smejal.

»Dobro gre! Sijajno gre! Kako naj bi

šlo?«

Kmet je prikimal.

»No, da, kako naj bi šlo bogatemu Nagliču? Temu mora iti dobro! Ste že slišali? Pri Zaleharjevih je snoči gorelo. Skedenj in hlev sta zgorela.«

»Torej tam je bilo?« je rekel krčmar. »Videli smo rdeče nebo; to je moral biti velikanski ogenj. No, kako pa se je to zgodilo?«

Repar je skomignil z ramami in se smejal s smehom, ki je mnogo povedal.

»Kdo ve! Če je kdo dobro zavarovan in je poslopje že za nič, potem požar ni taka nesreča.«

Naglič se je ostro zasmejal.

»Imaš prav! Človek bi sam želel, da bi kdaj gorelo!«

»Ne pregrešite sel!« je rekel Prek.

Repar je pozorno pogledal Nagliča.

»No, pri tebi so poslopja še čisto dobra!«

Naglič je zmajal z ramami.

»Dobra? Kaj se pravi dobra? Vedno je treba kaj popravljati. Skedenj bi rad dal na novo pokriti, in hlev za krave je prav revno opremljen. Stari ljudje niso imeli nobenega pojma, kako se mora pametno zidati hlev. No, in kakor je pri Zaleharju — dobil bo lepo vsoto denarja iz zavarovalnine, in potem — pogorelcu vsak rad pomaga. To ni tako zelo hudo.«

»No, končno, sedaj pred zimo — baš prijetno tudi ni.«

»No da, to so same besede,« je rekel Naglič.

S tem je prešel govor na druge stvari. Prišlo je par novih gostov in debeli krčmar je vedno hodil semintja s polnimi kozarčki žganja. Največ je pil Herman Naglič.

Podpirajte zidavo Marijinega svetišča na Rakovniku. Svečana posvetitev tega svetišča bo krona prvega slovenskega marijanskega shoda.

Nevednost več denarja stane, kot ga požre davkarija.

Poletni dan — mladostni dan . . .

Poletni dan, poletni dan,
vrtovi vence ti pletó.

Kako si velik in krasan:
na polju rumeni zlato
in v mladem srcu, v duši mladi
cvetijo nade in zakladi.

Poletni dan — mladosti dan
od jutra do večera zlat.

Kako si velik in krasan,
cvetoč, ponosen in bogat!
Svetlobe poln in poln moči,
da temna noč se te boji.

Mladosti dan — veselja dan . . .

A če se žarko solnce skrrije
in ljut vihar zdivja čez plan
ter mlado cvetje v prah razbije,
tedaj srce zagrne se v bridkost:
polomljen cvet — uničena mladost . . .

Poletni dan — mladosti dan,
kako si velik in krasan,
če večna luč in rajsko cvetje
krasi življenja mladoletje!

Limbarski.

Največji ropar in ubijalec naših ljudi je oštarija. Ropa milijone, ubija pamet, preprečuje potrebno izobrazbo.

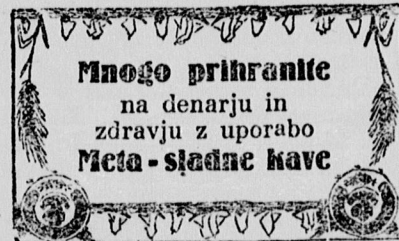
Satan! Najnovejši aparat za klepanje in brušenje KOS, naročite takoj pri

IVAN SAVNIK, KRANJ.

Cena za 1 komad 60 Din. Trgovci znaten popust!

KDOR NAROČA ALI KUPUJE SVOBODO. MISELNO IN PROTINARODNO ČASOPIS. JE — ZLASTI »DOMOVINO«, »JUTRO«, »SLOVEN. NAROD« — PODPIRA BREZVERSTVO, VELESRBSTVO TER GREŠI PROTI LASTNI DRUŽINI IN LASTNEMU NARODU.

LEPOTA? SVEŽOST MLADOSTI? Priljubljena vnaniščina? Vse to si lahko prihranite in zabranite prerano ostarelost edino z racionelnim negovanjem vašega obraza, vašega telesa, vaših las in zobl! Izvanrednega delovanja so že čez 25 let priljubljeni Elza-preparati za negovanje lepote: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka s pakovanjem in pošt. 25 Din), Elza-pomada za rast las (2 lončka s pakovanjem in pošt. 25 Din), Elza-liljno milo lepote (4 kose s pakovanjem in pošt. 40 Din) in 10 odst. doplatka in drugi Elza-preparati kakor Elza-cvet za lase, Elza-voda za usta, Elza-kolonska voda itd. Naslov: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elza-trg št. 16, Hrvatsko. 7722

Halo! IVANKA: Oče, sedaj boste vendar usnje kupili in dali delati čevlje, ker je dosti ceneje; bomo vsaj obuti. OČE: Ivanka! ali veš, da je treba dosti šteti? — IVANKA: Oče, to je vaša stara pesem! Vi le kupite tiste ničvredne škarpe in vsi bomo zopet vsi zimo bos! kot lani. Vrhtege ste bili vsi bolni, jaz uboga reva sem pa morala na pol bosa v mesto po zdravila. — OČE: Ivanka, te bom pa ubogal. — IVANKA: Oče! Veseli me, da ste si dali dopovedati! Kdor hoče svojo družino dobro obuti, naj kupi usnje na sejmu v Moravčah, Velikih Laščah, Litiji, Ribnici, Crmošnjicah, Mokronogu, Radečah in v Zagorju

na stojnici Franc Perko.

Več obresti ti nese temeljita izobrazba v tvoji stroki kot stotisoči v hranilnici.

! Ako še niste, pošljite naročnino !

Pri vseh nakupih manufakturnega blaga priporočamo

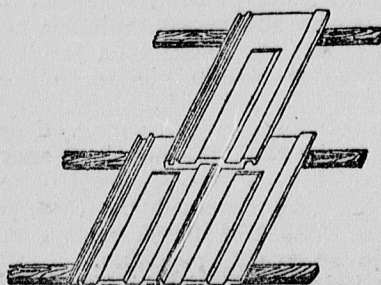
Oblačilnico za Slovenijo

r. z. z o. z. v Ljubljani

Oglejte si njeno centralno skladišče v palači „Vzajemne posojilnice“ na Miklošičevi cesti poleg „Uniona“. Podružnici: v Stritarjevi ulici 5, na Dunajski cesti 29

Cene zelo zmerne!

Zadružno podjetje!

Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA

MIKLOŠIČEVA CESTA 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema za rezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

— zidno opeko —

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

V novi obleki

namreč v rjavo-modro-beli etiketi je sedaj v prometu davno preizkušeni in priljubljeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridatek« v zabojčkih. — V varstvo proti ponaredbam se na tej novi etiketi posebno iztičejo glavna obeležja, namreč: ime »Franck« in »kavni mlinček«. — »Pravi : FRANCK : z mlinčkom« je kavi tako potreben, kakor začimba juhi. —

CROBATH

FRANC d. z o. z. KRANI

Na debelo in drobno. — Prepričajte se pred nakupom.

Zahtevajte pri trgovcih na daželi in kupujte **manufakturno blago** od stare leta 1855 ustanovlj. tvrdke

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani

prodaja **premog**

iz slovenskih premogovnikov,

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priložna posebno prvovrstni češkoslovaški in angl. KOKS za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete. Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Dieselov motor

Fabrikat Graške tovarne vagonov, 20 PS, 260 tur, za luč in pogon, garantirano zmožen za obrat, kompl. z vsemi potrebščinami, ohranjen kot nov, se za priložnostno ceno 90 milj. avstr. kron odda. Cenj. pismene ponudbe na ING. ED. BERGER, GRAZ, Mandelstrasse 30, AVSTRIJA. 3355

DRVA bukova kakor tudi hrastova, suha, dobavlja v vagonških pošiljkah najcenejše **FRANC KNEZ**, Tržiče, Dolenjsko. 3403

KUPUJTE

vse Vaše potrebsčine, novodošlega pomladanskega in letnega **BLAGA** za ženske in moške obleke, svilo, etamin, batisti, saten, perilo, filon, kotenino, oksfort, celir, cvilih za madroce, odeje, koce, posteljne garniture L dr. Najnovejše svilnate in čipkaste rute in šerpe pri znani domači trgovini

Janko Češnik, Ljubljana, Lingarjeva in Stritarjeva ulica

BLAGO SAMO ČEHOSLOVAŠKI IZDELEK!

Opozarjam ženine in neveste pri nakupuopreme (bališa) cene znatno **NIZKE** in **ZMERNE**.

Učenec za mizarstvo obrt se sprejme. T. JEGLIČ, mizarstvo, Trebnje, Dolenjsko.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 160,000.000.

